ЗВЯЗДА

27 лютага 1998 г. пятніца, № 44 (23395)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● кошт 3000 рублёў

ПЫРСКІ ШАМПАНСКАГА...

Следства, якое распачалі работнікі сталічнай міліцыі, мяркуючы па ўсім, будзе адным з гучных. Узбуджана крымінальная справа ў адносінах да былога адказнага работніка завода шампанскіх він.

Па інфармацыі, якую ўдалося атрымаць рэдакцыі, гэты работнік падазраецца ў буйным крадзяжы. Па папярэдніх звестках, ён, уступіўшы ў змову з дырэктарам аднаго са сталічных сумесных прадпрыемстваў і шафёрам, выкраў у 1995-1996 гадах шляхам фальсіфікацыі дакументаў прадукцыі свайго завода на два мільёны долараў. Іншыя акалічнасці гэтай справы пакуль следствам «не рэкламуюцца»...

Ігар ГРЫШЫН.

ПРЭЗІДЭНТ ПРЫНЯЎ ГЕНЕРАЛЬНАГА ПРАКУРОРА

Як паведамілі БЕЛТА з прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, 26 лютага 1998 года А. Р. Лукашэнка прыняў са справаздачай Генеральнага пракурора Бажэлку А. А.

Бажэлка А. А. праінфармаваў кіраўніка дзяржавы аб праведзенай органамі пракуратуры ў гэтым годзе рабоце па ўмацаванню законнасці і правапарадку. Паведаміў аб ходзе расследавання крымінальных спраў, якія атрымалі шырокі грамадскі рэзананс. За два месяцы пракурорамі дадзена санкцыя на арышт 2600 асоб, якія ўчынілі злачынствы, адменена 1050 незаконных пастаноў аб адмове ў завядзенні крымінальных спраў, прад'яўлена ў суды ў інтарэсах дзяржавы больш як адна тысяча іскаў на агульную суму 41 млрд. рублёў.

Абмяркоўвалася пытанне аб неабходнасці ўдасканалення і зблıжэння крымінальна-працэсуальнага і крымінальна-выканаўчага заканадаўства Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Кіраўнік дзяржавы запатрабаваў ад органаў пракуратуры ўзмацнення нагляду за следствам і аператыўна-вышуковай дзейнасцю ў органах унутраных спраў і Камітэце дзяржаўнай бяспекі, зрабіць больш жорсткай барацьбу з эканамічнай злачыннасцю і карупцыяй, парушэннямі заканадаўства, якія дапускаюцца з боку службовых асоб.

Прэзідэнт асабліва звярнуў увагу на неабходнасць паляпшаць работу з заявамі і скаргамі грамадзян, прынцыпова рэагаваць на парушэнні, што сустракаюцца ў ходзе яе з боку супрацоўнікаў дзяржаўных органаў.

БЕЛТА.

СТАРШЫНЯ ВІЦЕБСКАГА АБЛВЫКАНКАМА ДАЛАЖЫЎ ПРЭЗІДЭНТУ БЕЛАРУСІ АБ РАЗВІЦЦІ РЭГІЁНА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў старшыню Віцебскага аблвыканкама Уладзіміра Андрэйчанку і заслухаў яго справаздачу аб сацыяльна-эканамічным развіцці рэгіёна за 1997 год. Сустрэча адбылася 26 лютага ў рэзідэнцыі кіраўніка дзяржавы. Такая практыка работы кіраўніка дзяржавы з кадрамі ўстанавілася ў нашай краіне на працягу апошніх двух гадоў.

Уладзіміру Андрэйчанку было што далажыць прэзідэнту рэспублікі і членам урада. Па большасці паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця на Віцебшчыне дасягнута істотнае перавышэнне фактычных тэмпаў росту над прагнознымі значэннямі. Павялічылася вытворчасць прамысловай прадукцыі і тавараў народнага спажывання, узраслі рознічны тавараабарот, аб'ём знешняга гандлю і інвестыцыі, апераджальнымі тэмпамі ажыццяўляецца ўвод у эксплуатацыю жылых дамоў.

Што датычыць сельскай гаспадаркі, то ў гэтай галіне паказчык па валавой прадукцыі аказаўся ніжэйшым, чым меркавалася. Знізіліся вытворчасць бульбы, збор агародніны, скараціліся пасевы лёну. Некаторае павелічэнне вытворчасці дасягнута ў галіне жывёлагадоўлі, практычна ва ўсіх раёнах узрасла прадукцыйнасць дойнага статка. Валавы збор збожжавых і зернебабовых культур у 1997 годзе склаў 922 тысячы тон, і яго прырост да ўзроўню папярэдняга года дасягнуў 51 тысячу тон.

У цэлым рабоце старшыні Віцебскага аблвыканкама дадзена станоўчая ацэнка. Як было адзначана, у мінулым годзе ён паказаў сябе ўмелым кіраўніком. Аднак было ўказана і на наяўныя недахопы ў рабоце выканаўчага камітэта. Уладзіміру Андрэйчанку была абяцана падтрымка ў вырашэнні тых пытанняў, якія вобласці самой вырашыць не пад сілу.

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

УРАД І БЕЛКААПСАЮЗ ПАДПІСАЛІ ПАГАДНЕННЕ АБ СУПРАЦОЎНІЦТВЕ

Савет Міністраў рэспублікі і Беларускі саюз спажывецкіх таварыстваў заключылі пагадненне аб узаемадзеянні на 1998 год. 26 лютага прэм'ер-міністр Сяргей Лінг і старшыня праўлення Белкаапсаюза Віктар Уладыка падпісалі дакумент, які прадугледжвае далейшае развіццё супрацоўніцтва ў галіне сацыяльна-эканамічнай палітыкі.

Паводле слоў Сяргея Лінга, у мінулым годзе далёка не заўсёды работа спажывецкіх таварыстваў была здавальняючай, тым не менш пагадненне адыграла сваю станоўчую ролю.

Сёння перад Белкаапсаюзам пастаўлены новыя задачы. Аб'ёмы рознічнага тавараабароту павінны ўзрасці на 9 працэнтаў, а прыбатак у супастаўных цэнах плануецца давесці да 20 працэнтаў. Удзельная вага ўласных таварных рэсурсаў у структуры тавараабароту павінна дасягнуць 40 працэнтаў.

БЕЛТА.

КАНЦЭРН «БЕЛРЭСУРСЫ» БЯРЭЦЦА ГАНДЛЯВАЦЬ ПА-НОВАМУ

Прэм'ер-міністр нашай краіны Сяргей Лінг і кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Міхаіл Мясніковіч 25 лютага наведалі канцэрн «Белрэсурсы».

Яны пагутарылі з кіраўнікамі канцэрна, азнаёміліся з выставачным комплексам, прадстаўленымі ўзорамі прадукцыі беларускіх прадпрыемстваў.

Таццяна СМІРНОВА, БЕЛТА.

ЯКОЙ БУДЗЕ ЎСЁ Ж ТАКІ ЗАЎТРА ВЁСКА?

Нягледзячы на ўсе складанасці сённяшняй эканамічнай сітуацыі, ёсць галіны і сферы вытворчасці, дзе радавыя працаўнікі атрымліваюць прыстойную зарплату, дзе выразна прагладваецца станоўчая перспектыва развіцця. Але ў меншай ступені гэтае правіла «астраўных» поспехаў выяўляецца ў сельскай гаспадарцы, у АПК. Яшчэ ў меншай ступені — сярод непасрэдных вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі. Таму, пэўна, і рэзка пагаршаецца жыццё на вёсцы, таму і дэмаграфічная сітуацыя тут працягвае складвацца далёка не лепшым чынам.

Занепакоенасць сучасным станам развіцця АПК, праблемамі, якія з дня на дзень трывожаць вясковага працаўніка, арганізатараў сельскагаспадарчай вытворчасці — таксама і прадмет пільнай, пастаяннай увагі айчынных парламентарыяў. Пацвярджэннем таму і семінар дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па пытаннях адаптацыі аграпрамысловага комплексу краіны да рыначных умоў. Месцам правядзення быў абраны Нясвіжскі раён.

Калі мець на ўвазе пэўную яго эканамічную і сацыяльную стабільнасць, наяўнасць у раёне такой трывалай і дзеяздольнай гаспадаркі, як «Сноў», то выбар становіцца зразумелым. Праўда, удзельнікі семінара не абмежаваліся экскурсіяй у вядомы на ўсю краіну агракамбінат, дзе многія рэчы нават сваім знешнім выглядам пераконваюць: жыць і працаваць на вёсцы можна, грошы зарабляць — таксама. Перш-наперш дэпутаты, кіраўнікі Мінсельгасхарча наведаліся ў калгас-сераднячок, як падкрэсліў сёй-той з удзельнікаў семінара. Праўда, дзеля справядлівасці варта засведчыць: сельскагаспадарчае калектыўнае прадпрыемства «17 верасня» па большасці сваіх паказчыкаў — на пятым месцы сярод гаспадарак Нясвіжчыны. Вось і лічыце: стабільнае прадпрыемства стабільнага раёна. Значыць, у межах краіны калгас гэты знаходзіцца калі не ў першай сотні, то, мусіць, у другой-трэцяй дакладна. І ўсё ж гаспадарка не такая вядомая, як многія знакамітыя калектывы АПК. Таму, думаецца, і радавым чытачам, большасць з якіх пражываюць у калгасах з паказчыкамі і плёнам нашмат горшымі, будзе цікава даведацца, што хвалюе «сераднякоў».

Па-першае, пра абсягі гаспадаркі, якія пэўным чынам вызначаюць яе сацыяльна-эканамічныя памкненні і ў той альбо іншай ступені адлюстроўваюць агульную карціну вясковага жыцця. «17 верасня» ўключае 9 вёсак. На тэрыторыі гаспадаркі — 1140 двароў з насельніцтвам 2360 чалавек. З іх — 1446 члены СПК (сельскагаспадарчага калектыўнага прадпрыемства). Але працаздольных — 374. У гаспадарцы жыве 31 інвалід вайны. У 1997 годзе памерлі 64 чалавекі. Нарадзілася 11 немаўлят. «17 верасня» — буйное сельскагаспадарчае прадпрыемства малочна-мяснога накірунку з вырошчваннем цялушак і развітой вытворчасцю цукровых буракоў. За гаспадаркай замацавана 5472 гектары зямлі. Ворыва — 3789 га, сенажацяў — 1041. На тэрыторыі СКП функцыянуе кормапрадпрыемства, якое вырабляе 22 тысячы кармавых адзінак у год. У гаспадарцы 1250 кароў. Такія вось агульныя вытворчыя абсягі. Якія ж праблемы існуюць у гаспадарцы, каторая стабільна выплачвае няхай сабе і невялікую, мільён з хвосцікам, зарплату і ўтрымлівае немалую сацыяльную інфраструктуру?

Першае і ўжо, відаць, бясконцае пытанне — цэнаўпарадкаванне. Закупачная цана на малако — 4000 рублёў за 1 л першага гатунку. Хіба можна параўноўваць кошт 1 л малака з коштам аднаго курынага яйка? Дзеля параўнання: 1 л бензіну каштуе 8453 рублі. Што ўжо казаць пра іншае параўнанне: за адзін збожжаўборачны камбайн трэба аддаць да 2000 тон збожжа.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 26 ЛЮТАГА 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (0-17)							
Абсалютбанк	43500	44500	23900	24500	7100	7300	263-6080
Белаграпрамбанк	43300		23700		7100		228-5716
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	32670.00		17979.20		5390.00		Курс на 27.02.1998
Цэнтрабанк Расіі	6.0700		3.3407		10000 BLR 1.3365		
пазабіржавы міжбанкаўскі курс	45450	45510	24990	25030	7508	7520	

** Каціруецца украінская грыўня.*

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваццa ад курсаў, устаноўленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

ФАТОГРАФЫ СУПРАЦЬ ЧАРНОБЫЛЯ

КАВАЛЁЎКА

У краіне ёсць дзесятак населеных пунктаў з назваю Кавалёўка. Але брэсцкі мікрараён прыцягнуў увагу не гэткаю ж назвай і не архітэктураю. Гэта звычайны спальны раён, збудаваны на балоце і пяску. Куды ні кінь вокам — бетон. Кавалёўка, і пра гэта ў Брэсце ведаюць многія, — прыстанішча для тысячы мігрантаў, чые дамы засталіся недзе далёка за рысаю немагчымасці пражывання, рэгіён чарнобыльскіх перасяленцаў. Але не толькі. Кавалёўка — сімвал змагання: ужо некалькі гадоў тут дзейнічае Асацыяцыя чарнобыльскіх мацярок, якія паўсталі на абарону сваіх сем'яў, мужоў, дзяцей. Ад каго ж бароняцца брэсцкія жанчыны? Часам — ад раўнадушша і чэрствасці грамадства. І ўвесь час — ад наступстваў катастрофы на атамнай станцыі.

МОЖНА доўга ўглядацца ў безліч вокнаў шматпавярховых дамоў і не ўбачыць за цёмнымі шыбамі ніводнай прыкметнай рысы бяды. Але варта толькі пераступіць парог кватэры, дзе пасяліліся колішнія нараўлянцы, брагінцы, жыхары Веткі, Хойнікаў, Чачэрска, — і шмат невядомага адкрыецца вачам.

З Чэрыкаўскага раёна з пяццю дзецьмі перасялілася ў Кавалёўку Ніна Арцёменка. Двое дзяцей — пажыццёва хворыя. Асабліва цяжка з самым меншым — Паўлікам, у яго — энцэфалія. Як жа змагаецца з бядою адзінокая маці? «Хіба я спраўлюся без медыцынскай і маральнай дапамогі, якую аказвае нам наша асацыяцыя? — пытаецца гаспадыня кватэры, — Дзякуючы ёй мы не адчуваем сябе забытымі, непатрэбнымі».

Іван і Валянціна па прозвішчу Гуляй цэлых пяць гадоў пражылі ў зоне высокай ступені забруджвання. Там жа нарадзіўся іхні сын Міколка. Хто ведае, магчыма гэтая акалічнасць стала прычынаю слабага развіцця хлопчыка. Яму ўжо 9 гадоў, але ён яшчэ ніводнага разу не пераступаў школьны парог. Цяпер сям'я Гуляяў папоўнілася дачушкаю. Маці не працуе. Бацька, лічы, беспрацоўны. У кватэры — галеча. Увесь занятак Міколкі — цэлы дзень пазіраць праз акно на вуліцу, а самая вялікая радасць — добра пад'есці. Толькі бывае гэта вельмі рэдка. Асабліва шчаслівым Міколка робіцца, калі ў іх кватэры з'яўляецца вялікая скрыня з цацкамі, цукеркамі і рознымі ласункамі. Гэта — апека з боку асацыяцыі. Без яе ніколі б не зведаць хлопчыку гэткай радасці.

Раней за іншых у Кавалёўцы адчулі неабходнасць аб'яднання супраць нягод менавіта маці-перасяленкі, у чыіх сем'ях пасялілася трывога за будучыню дзяцей альбо ўжо пануе бяда. Не ўлады, не бацькі-ліквідатары, а менавіта маці. Пераезд у новыя кватэры не спыніў шлейф чарнобыльскіх праблем. Адаптацыя да гарадскіх умоў для многіх сталася непераадольнаю пакутаю. 30 працэнтаў сем'яў ужо распалася. Шмат п'янства. Узрасла колькасць захворванняў. Зарэгістравана 17 дарослых і 5 анкалагічна хворых дзяцей. Не чакаючы дапамогі ад дзяржавы, можа, і не верачы ўжо ў яе, маці стварылі асацыяцыю і назвалі «У дапамогу дзецям Чарнобыля».

— Мэтаю арганізацыі ад самага пачатку была ідэя стварэння рэабілітацыйнага цэнтра, — дзеліцца думкамі старшыня праўлення асацыяцыі Наталля Хвяшчук. — Мы вымушаны самі займацца стабілізацыяй здароўя сваіх дзяцей — праз медыцынскія мерапрыемствы, праз аздараўленне. Адно з такіх мерапрыемстваў — папярэджанне анкалагічных і іншых асабліва небяспечных захворванняў, выяўленне іх на ранняй стадыі.

Зразумела, акрамя медыцынскіх, грамадская арганізацыя ўзяла на сябе вырашэнне і матэрыяльных праблем, і сацыяльных. Якраз тых, якія павінна браць на сябе дзяржава. Але ўжо пяць гадоў бліскучая ідэя стварэння рэабілітацыйнага цэнтра ў Кавалёўцы застаецца нікім непачутай, толькі мараю чарнабыльскіх мацярок, а іхнія дзеці вымушаны месяцамі чакаць у клініках горада чаргі на апарат УЗІ.

Зноў я прыгадваю сустрэчы з многімі насельнікамі кватэр у Кавалёўцы. Дужа цяжкімі былі ўражанні.

Ля ложка паміраючай ад рака маці адзіны яе сын. Хлопчыку 10 гадоў. Нікога ў свеце, акрамя маці, у яго няма. Вельмі позна жанчына даведалася пра сваю хваробу. Працэс незваротны...

Вось перасяленка з Веткі. Ва ўзросце 35 гадоў у яе перасталі рухацца ногі. Дыягназ — рассеяны склероз. Хвароба выклікана ўздзеяннем радыяцыі...

Вось зноў гаротная нараўлянская сям'я: маці — хворая, бацька — беспрацоўны. У кватэры бедна, няўтульна...

Але ўсе яны — непакінутыя, незабытыя, у іх ёсць апора — мацярынская садружнасць.

Кавалёўка... Гэтая назва ўжо трывала ўвайшла ў лексікон многіх брэстаўчан сімвалам трагедыі. Сапраўды, гэта сховішча ад бяды, ад непапраўнага мінулага. Але аднойчы Кавалёўка стала яшчэ адной цытадэллю Брэста, цытадэллю чарнобыльскай Беларусі.

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.

Брэст — Мінск.

Барыс БЕРАЗОЎСКІ:

«Віноўнікам раз'яднанасці цяперашняй СНД перш за ўсё з'яўляецца Расія»

З вядомым расійскім прадпрымальнікам, экс-намеснікам сакратара Савета бяспекі Расіі Барысам Беразоўскім, які нядаўна наведаў Беларусь, гутарыць карэспандэнт Інтэрфакса

— Барыс Абрамавіч! Вы з'яўляецеся адным з найбольш уплывовых у Расіі прадпрымальнікаў, уладальнікам шэрагу буйных камерцыйных структур. З вашага пункту гледжання, наколькі спрыяльны ў Беларусі бізнес-клімат і як у цэлым вы ацэньваеце ход эканамічных пераўтварэнняў у рэспубліцы?

— Для мяне сітуацыя ў брацкай Беларусі заўсёды была цікавай. Мне не ўсё роўна, што там адбываецца. З размоў з дзелавымі людзьмі, з сустрэч з прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам я зразумеў, што ў гэтай рэспубліцы можна працаваць і расійскім, і беларускім бізнесменам. Трэба ўлічваць асаблівасці падыходу прэзідэнта А. Лукашэнкі да эканамічных рэформаў у гэтай краіне. Прызнаюся, на гэтую тэму мы вельмі доўга гаварылі з Аляксандрам Рыгоравічам у ходзе сустрэчы, якая адбылася зусім нядаўна ў Мінску.

Дзяржавы былога СССР мяняюць адзін тып эканамічнай сістэмы на іншы: цэнтралізаваная планавая эканоміка замяняецца рыначнай, цэнтралізавана вызначаемыя цэны замяняюцца свабоднымі, стопрацэнтна цэнтралізаваная дзяржаўная ўласнасць замяняецца прыватнай і змешанай.

Такая трансфармацыя непазбежна звязана з каласальнымі ўзрушэннямі ў грамадстве. Значная частка людзей аказалася ў замяшанні і часта не разумее: навошта трэба было мяняць увогуле беднае ў сярэднім, аднак небезнадзейнае жыццё на нешта, я сказаў бы, эфемернае, але, як абяцаюць, лепшае?

Многія людзі лічылі нармальнай сітуацыю, калі ў іх дома быў кавалак каўбасы і бутэлька гарэлкі, меўся хоць нейкі дах над галавой, няхай дрэнны, але дзіцячы сад, «бясплатныя» адукацыя і медыцынскае абслугоўванне...

Перамены ў жыцці любога чалавека заўсёды ўспрымаюцца насцярожана, нават у тым выпадку, калі чалавек жыве вельмі дрэнна. Калі я быў зусім маленькім, не пераставаў здзіўляцца: чаму з Афрыкі не едуць людзі, якія галадаюць і жывуць у дапатопных хацінах. Потым зразумеў, што ім проста страшна мяняць стыль жыцця і рызыкаваць стратай нават таго мінімуму, які яны маюць.

Стымулам пераўтварэнняў у савецкім грамадстве з'явілася ў многім разуменне таго, што чым далей мы будзем знаходзіцца ў нежыццяздольнай у дадзеных гістарычных умовах цэнтралізаванай планавай эканоміцы, тым хутчэй можам зваліцца ў бездань эканамічнага краху і галечы. Людзі бачаць, што побач існуюць краіны, якія маюць больш прагрэсіўную эканамічную сістэму і якія не тэарэтычна, а на практыцы даказалі, што іх шлях больш эфектыўны і надзейны.

Тая частка грамадства, якая гэта разумее, па сутнасці ініцыіруе трансфармацыю савецкай эканамічнай мадэлі. Але большая частка грамадства не разумее неабходнасці рэформы і таму трансфармацыя адбываецца даволі балюча. Яна можа прыняць і крайнюю форму — форму грамадзянскай вайны. Гэта тая мяжа, якую, зразумела, нельга пераходзіць.

Расія, на мой погляд, у мінулым годзе амаль падышла да гэтага рубяжа з-за цэлага шэрагу абставін. Гэта адбылося ў выніку вельмі інтэнсіўнага развіцця рэформаў. Я не прымяняў бы ў гэтай сітуацыі тэрмін «шокавая тэрапія». Але тое, што імклівая трансфармацыя вельмі небяспечная, Расія адчула на сабе.

Што датычыцца Беларусі, то яе лідэр А. Лукашэнка, добра разумеючы гэтую праблему, павёў краіну іншым шляхам. Усвядоміўшы неабходнасць эканамічных трансфармацый, ён ажыццяўляе рэформы больш узважана, з большым улікам сацыяльнага фактара, чым у Расіі. А. Лукашэнка імкнецца не паўтараць памылак расійскіх эканамічных рэформаў, старанна ўзважваючы ўсе «за» і «супраць», перш чым зрабіць чарговы крок у эканамічных пераўтварэннях.

Між тым, і ў гэтай мадэлі маецца свая небяспека. Рэформы зацягваюцца па часе, народ стамляецца чакаць іх вынікаў. Калі пераўтварэнні працяглы перыяд не прыносяць у якой-небудзь сферы канкрэтных станоўчых вынікаў, узнікае небяспека рэстаўрацыі былога рэжыму. Уменне выбраць сярэдняе паміж названымі двума шляхамі — вельмі высокае майстэрства.

На мой погляд, Расіі ўсё-такі ўдалося гэта зрабіць, хаця гэты эксперымент адбываўся ва ўмовах каласальнай рызыкі. А. Лукашэнка не мае намеру рызыкаваць, як расійскія кіраўнікі, таму рэформы ў Беларусі будуць адбывацца запаволена. Ён рызыкуе па-свойму, але ён прэзідэнт і мае права, ацэньваючы абодва варыянты, выбіраць аптымальны з яго пункту гледжання. Ён узяў на сябе гэту адказнасць.

Не думаю, што выбраны Беларуссю шлях не прывядзе да поспеху. Поспех абавязкова будзе. Тым больш што Расія, значна прасунуўшыся ў рыначных рэформах, знаходзіцца з Беларуссю ў адзіным Саюзе. Удзельная вага Расіі ў ім значна перавышае вагу Беларусі, і гэта таксама з'яўляецца вельмі важным фактарам, які дапаможа Беларусі.

— Вы цёпла адзываецеся аб беларуска-расійскім Саюзе. Аднак, з'яўляючыся гаспадаром значнага пакета акцый ГРТ, здабылі імідж праціўніка такой інтэграцыі. Ваша тэлекампанія працяглы час фарміравала негатыўнае ўяўленне аб беларускім кіраўніку, які, як вядома, з'яўляецца ініцыятарам беларуска-расійскага Саюза дзяржаў...

— Я — перакананы прыхільнік збліжэння нашых брацкіх народаў. Мая пазіцыя па гэтаму пытанню заўсёды была абсалютна паслядоўнай і датычыцца яна не толькі Саюза з Беларуссю, але і ўсёй постсавецкай прасторы. Віноўнікам раз'яднанасці цяперашняга СНД перш за ўсё з'яўляецца Расія, якая была занята вырашэннем унутраных вельмі цяжкіх праблем, і не знайшла магчымасці сканцэнтравацца ў неабходнай ступені на вырашэнні праблем, звязаных з захаваннем цесных адносінаў паміж рэспублікамі.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ПЫТАЛЬНІК

Пенсію за асаблівыя заслугі яшчэ давядзецца пачакаць...

У ліпені мінулага года ваша газета надрукавала матэрыял, у якім ішла гаворка пра пенсіі за асаблівыя заслугі. Гаварылася, што пералік асоб, якія могуць прэтэндаваць на такія пенсіі, плануецца перагледзець. Мяне гэта таксама турбуе і я хацеў бы, каб «Звязда» паведаміла, ці былі тыя змяненні ў пераліку. Я ўзнагароджаны ордэнамі Леніна, Працоўнага Чырвонага Сцяга, Кастрычніцкай рэвалюцыі, Дружбы народаў, трыма Ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета БССР, трыма залатымі медалямі і дыпломам Гонару ВДНГ СССР. Двойчы выбіраўся дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР (7-га і 10-га склікання), членам ЦК КПБ, дэлегатам XXIV з'езда КПСС і XXVIII з'езда КПБ, VI з'езда настаўнікаў БССР і IX з'езда работнікаў кааперацыі СССР. Калі ўзначальваў саўгас «Ведрыч» Рэчыцкага рёана, ён у 1977 годзе таксама быў узнагароджаны ордэнам Кастрычніцкай рэвалюцыі. Саўгас неаднаразова ўзнагароджваўся ВДНГ СССР, ганаровымі сцягамі, у ім праводзіліся рэспубліканскія і абласныя семінары.

Але, мусіць, я працаваў дрэнна, бо як споўнілася мне ў верасні 1997 года 60 гадоў, ні з саўгаса «Ведрыч», ні з Рэчыцкага райвыканкама — ні гу-гу...

Станіслаў ПЕТАЧЭНКА, *г. Мінск.*

Сапраўды, летась «Звязда» надрукавала інтэрв'ю з загадчыкам сакратарыята Камісіі па ўстанаўленню пенсій за асаблівыя заслугі пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь Іванам Гаўрылавым. У ім, у прыватнасці, гаварылася, што заслужаных людзей у нашай краіне непараўнальна больш той колькасці, якая на той момант атрымлівалі пенсію за асаблівыя заслугі згодна з дзеючым палажэннем аб пенсіях за асаблівыя заслугі. Таму, як паведамлялася, камісія мела намер выйсці на Адміністрацыю Прэзідэнта з уласнымі прапановамі аб пераглядзе пераліку асоб, якія маюць права на такія пенсіі. Так, планавалася ўключыць у новы пералік усіх дэпутатаў Вярхоўнага Савета, пачынаючы з 1-га склікання (калі яшчэ хто застаўся ў жывых) і заканчваючы цяперашнімі парламентарыямі, якія ажыццяўлялі дэпутацкія паўнамоцтвы не меней двух скліканняў. Пэўныя змены планаваліся ў дачыненні да шматдзетных маці. Меркаваўся да змянення пералік і колькасць патрэбных для прысваення пенсій за асаблівыя заслугі баявых і працоўных узнагарод. Навaўвядзенні павінны былі датычаць не толькі кіраўнікоў, але і простых рабочых. Час прайшоў і што змянілася?

— 28 студзеня гэтага года Пастановай Савета Міністраў № 121 з пераліку асоб, якія планаваліся да ўключэння ў спіс тых, хто мог прэтэндаваць на прызначэнне пенсіі за асаблівыя заслугі, былі выключаны дэутаты Вярхоўнага Савета. Гаворка ў гэтым сэнсе не будзе весціся пра гэтых людзей і надалей — паведаміла галоўны спецыяліст упраўлення сацыяльнай аховы Мінгарвыканкама Таццяна Уласенка. — Прапановы аб уключэнні ў новы пералік асоб, які ўзнагароджаны чатырма ордэнамі, у тым ліку і ордэнам Леніна (зараз дзеючае палажэнне прадугледжвае ў якасці падстаў для прызначэння пенсіі за асаблівыя заслугі наяўнасць для мужчын пяці і больш ордэнаў за баявыя і працоўныя заслугі. — **Рэд.**), напрыклад, як у вашага чытача, зараз знаходзяцца ў Адміністрацыі Прэзідэнта. Якіх-небудзь канчатковых рашэнняў на гэты конт мы пакуль не атрымлівалі.

Што датычыцца чытача, раім яму перыядычна звяртацца за інфармацыяй у наша ўпраўленне. Няхай тэлефануе па нумары 221-55-26.

Апошні раз чытачы «Звязды» мелі магчымасць звярнуцца з пытаннямі непасрэдна да кіраўніка міністэрскага ведамства Беларусі падчас «прамой лініі» аж у студзені 1996 года. Многія праблемы ўдалося вырашыць, а замест іх з'явіліся новыя, не менш вострыя. На «прамую лінію» «Звязда» на гэты раз запрасіла міністра аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Ігара Зяленкевіча. Ніводнае з зададзеных пытанняў не засталося без увагі. На адны Ігар Барысавіч адказаў асабіста падчас «прамога эфіру», на іншыя будуць дадзены афіцыйныя адказы.

ДАСЛОЎНА

«ПРАМАЯ ЛІНІЯ»

«НА ПРЫЁМЕ Ў ГАЛОЎНАГА ЎРАЧА БЕЛАРУСІ»

— Знаёмая працуе ў Слуцку ў дзіцячым аддзяленні стаматолагам. Вельмі маленькія ў іх зарплаты. Чалавек 6 гадзін стаіць пры стаматалагічным крэсле і атрымлівае ад 1,5 да 2 мільёнаў рублёў.

С. НЯКРАСАЎ, г. Слуцк.

— Канешне, зарплата медыцынскіх работнікаў сёння вымушае жадаць лепшага. Сёлета з першага студзеня прадугледжана павелічэнне заработнай платы. Аднак яшчэ ўсё пытанне не вырашана. Мы ўсім крыху паднялі заробак. У лепшае становішча ў параўнанні з астатнімі пастаўлены ўчастковыя тэрапеўты і педыятры. Што датычыцца стаматолагаў, сёння, відаць, шлях адзін — трэба павышаць іх кваліфікацыйную катэгорыю, каб іх заробак атрымліваў значную надбаўку. Зараз гэтае пытанне разглядаецца.

— Устанавілі III групу інваліднасці. Адна рука хворая, другая здаровая, інакш была б II група. Я лічу, што гэта няправільна. Ці будуць пераглядацца крытэрыі, згодна з якімі вызначаецца група інваліднасці?

Л. НОВІКАВА, г. Мінск.

— Група інваліднасці ўстанаўліваецца не на падставе захворвання, а залежыць ад таго, ці ёсць страта функцый. І тут ёсць пэўныя міжнародныя крытэрыі. [illegible] Міністэрства сацыяльнай абароны [illegible]

— Я пражываю ў Мінску па вуліцы [illegible], а прапісана на Прытыцкага і павінна карыстацца 12-й паліклінікай. Але мяне там не прымаюць. Што рабіць?

Б. ЦЯСЛЕНКА, г. Мінск.

— [illegible] галоўнага ўрача. [illegible]

— Я інвалід II групы. У 1990 годзе на правай назе мне зрабілі аперацыю. У 1997 годзе забалела і левая нага. Пастанавілі ампутаваць. [illegible] Я сам не магу дабрацца. [illegible] ляску (крэсла). Мне адмовілі.

І. САНЮК, Гродзенская вобласць.

— Напішыце на маё імя заяву. Мы паглядзім, калі сапраўды адна нага ампутавана, а другая хворая, пастараемся вам дапамагчы.

— Ігар Барысавіч, мой малодшы сын (11 гадоў) хворы на гепатыт В. Я з дзецьмі пражываю ў аднапакаёвай кватэры (17 квадратных метраў). [illegible] Чаму нельга зрабіць, каб такія сем'і карысталіся [illegible] на пашырэнне жылплошчы?

А. ЗАБАРОНАК, г. Мінск.

— Па дзеючаму заканадаўству яны не карыстаюцца льготамі. Каб нешта зрабіць у гэтай сітуацыі, трэба змяніць закон. А зараз рэальна засцерагчы ад інфіцыравання здаровых дзяцей, якія пражываюць з хворым, зрабіўшы ім прышчэпкі супраць віруснага гепатыту В.

[illegible]

— Звяртаецца да вас інвалід вайны III групы. У мяне праблема з ныркамі ўжо 6 гадоў. І за гэты час я толькі адзін раз змог «выбіць» пуцёўку ў санаторый Трускавец.

І. БЕЛЕНЬКІ, г. Мазыр.

— [illegible] органы сацыяльнай абароны [illegible]

— У мяне на правай руцэ засталіся два пальцы: мезенец і безыменны. Ці правільна мне далі III групу інваліднасці?

(Прозвішча неразборліва.)

— [illegible]

Л. ШЭЛКІНА, г. Мінск.

— Давайце пачнём з другога пытання. Мы ўсе некалі будзем старымі і хворымі. [illegible]

— Скажыце, калі ласка, якія [illegible] Мы з мужам працуем у сістэме аховы здароўя.

Г. ШАЎЧЭНКА, г. Мінск.

— Сапраўды, пасля адпаведнага [illegible]

— Згодна, працаваць трэба. Хацелася б, каб нам былі хоць нейкія льготы. Справа ў тым, што III групу атрымліваюць людзі з агульнымі захворваннямі. Ільготы — 50 працэнтаў скідкі на лекі. А такім, як я, лекі непатрэбныя.

— У Савеце Міністраў гэтае пытанне разглядаецца. Ільготы будуць упарадкаваны і прыведзены ў адпаведнасць з указам прэзідэнта. [illegible]

— Чаму ў нас такая праблема [illegible]

В. ПРАКАПОВІЧ, Іўеўскі раён.

— [illegible]

— Хацелася б даведацца, [illegible] у Расіі, бясплатную медыцынскую дапамогу?

С. ПЕСКАВЕЦ, г. Стоўбцы.

— [illegible] платную медыцынскую дапамогу. [illegible]

— Я ўжо 6 гадоў хварэю на актыўны вірусны гепатыт С. [illegible] Лячэнне вельмі дарагое. [illegible] Людзі, якія заразіліся СНІДам, атрымліваюць і бясплатнае лячэнне, і групу інваліднасці [illegible]

Тацяна ІВАНАЎНА, г. Гродна.

— Вы сапраўды ўзнялі вялікую праблему. Напішыце на маё імя заяву. [illegible]

— Мне ўрачэбна-кансультацыйная камісія дала даведку, [illegible] Групы я не маю [illegible] У таварыстве сляпых [illegible]

С. ІВАНОВА, г. Мазыр.

— Па-першае, вам, канешне, трэба [illegible] Па-другое, [illegible] ўрачэбна-працоўную экспертную камісію [illegible]

— Ігар Барысавіч, [illegible] Малінаўка [illegible]

А. ГАНГУРАЎ, г. Мінск.

— [illegible]

— Мая дачка два гады працавала на арэндным прадпрыемстве. У 19-гадовым узросце яна атрымала траўму рукі. Доўга ляжала ў Мінску ў апёкавым цэнтры бальніцы хуткай дапамогі, і дагэтуль усё на бальнічным, лечыцца. На ўрачэбна-працоўнай экспертнай камісіі ёй сказалі, што групу ёй не дадуць. А ўрачы гавораць, што пальцы правай рукі ў яе працаваць ужо не будуць.

Т. СТАНКЕВІЧ, г. Валожын.

— Гэта абсалютна няправільна. Пакуль хворы працягвае лячэнне і атрымлівае бальнічны ліст, ніхто не разглядае пытанне аб групе інваліднасці. Яна зараз павінна лячыцца і дабіцца добрага выніку. Камісія ў гэтым выпадку магла сказаць, што трэба працягваць лячэнне столькі, колькі спатрэбіцца — 5, 6 месяцаў, нават год можна лячыцца і атрымліваць 100 працэнтаў па бальнічнаму. Ніхто не ведае, калі скончыцца лячэнне. Калі трэба, можна пракансультавацца ў цэнтры хірургіі кісці. Пакуль гэта пытанне ўзнімаць заўчасна.

— А калі ўсё ж пасля лячэння ўрачэбна-працоўная экспертная камісія адмовіць у назначэнні групы, куды можна звярнуцца?

— Звяртайцеся да нас ці да кіраўніка раённага медыцынскага аб'яднання.

— Разумееце, можа, я кажу гэта бездоказна, але ў нас у Валожыне ўсе ўрачы купляюцца...

— Звяртайцеся асабіста да мяне. Я не купляюся.

— Ігар Барысавіч, я ўжо 10 гадоў працую ўрачом-стаматолагам і ніяк не магу трапіць на курсы павышэння кваліфікацыі.

С. БУЗЮК, г. Навагрудак.

— Кіраўнік Навагрудскага раённага медыцынскага аб'яднання павінен падаць заяўку ў гродзенскае ўпраўленне аховы здароўя, што яму трэба перанавучыць пэўную колькасць стаматолагаў. У вас вялікі стаж — 10 гадоў, канешне, вам гэта трэба. Павысіце ўрачэбную катэгорыю і будзеце атрымліваць адпаведную надбаўку да зарплаты.

— Яшчэ адно пытанне. Вось настаўнікам даплачваюць грошы за набыццё спецыяльнай літаратуры. Ці можна зрабіць, каб і нам што-небудзь выдаткоўвалася? Часопіс «Здравоохранение» я выпісваю. Хацелася б і нейкую спецыялізаваную літаратуру пачытаць.

— Вы ведаеце, законам такія выдаткі не прадугледжаны. Выйсце адно — здавайце на больш высокую ўрачэбную катэгорыю, каб атрымаць надбаўку і каб гэтых грошай хапала і на літаратуру.

— Я гавару ад імя сваёй жонкі Вольгі Шульга, сама яна не можа размаўляць. Мы абодва інваліды II групы. Жывём у вёсцы Каўгані Асіповіцкага раёна Магілёўскай вобласці. Яна хворая на цяжкую форму дыстаніі. Потым дабавілася такая хвароба — астэапароз. Нам па льготах павінны лекі спецыяльныя даваць. У раёне такіх лекаў няма.

— Спіс неабходных медыкаментаў перадайце загадчыцы раённай аптэкі. Яна звяжацца з нашым цэнтральным складам, і ўсе неабходныя лекі будуць атрыманы.

— Яшчэ адно пытанне. У 1996 годзе жонка ляжала ў Мінску ў 5-й клінічнай бальніцы, у 10-й рабілі аперацыю. Хацелася б, каб зноў яна там падлячылася.

— Няхай вашы ўрачы напішуць накіраванне ў 5-ю бальніцу для лячэння. Мы пракантралюем, каб вам не адмовілі.

— У мяне дзіця — інвалід з дзяцінства. На інваліднасці з 1987 года, зараз яму 13 гадоў. Ці належыць мне бальнічны ліст на час курортна-санаторнага лячэння дзіцяці?

Л. ЧАРНОВА, г. Мінск.

— Так, належыць. Калі ў вас ёсць пуцёўка, вы прыходзіце ў паліклініку, пішаце заяву, і ваша пытанне будзе вырашана. У выпадку адмовы, звяртайцеся ў міністэрства да Віктара Васільевіча КАЛБАНАВА (тэл. 20-58-55), ён дапаможа.

— Ігар Барысавіч, ці маюць падставу ўсе гэтыя размовы пра рэформу аховы здароўя, страхавую медыцыну? Што гэта за рэформа і калі пачнецца? Ці не стане яшчэ горш?

А. САЛЬКОЎ, г. Мінск.

— Мы таксама думаем пра тое, каб не стала горш. Аднак многае трэба мяняць. Мяняць так, каб і насельніцтву стала лепш, і каб медыкі былі зацікаўленыя ў сваёй працы. Мы вельмі ўважліва да гэтага пытання ставімся. Такой сітуацыі, якая была ў Расіі з аказаннем медыцынскай дапамогі, у нас не будзе. Гэта я вам дакладна магу сказаць. Усё будзе ісці паступова і плаўна. Канешне, нельга сёння сказаць, што праз 5 гадоў у нас будзе створана страхавая сістэма аховы здароўя. Гэта залежыць ад вялікай колькасці прычын.

— У мяне маці інвалід I групы (рассеяны склероз). Яна жыве ў Гродзенскай вобласці. Я сам жыву ў Мінску. Ці нельга яе пакласці ў мінскую бальніцу, бо яе няма каму даглядаць.

— У нас у Бараўлянах ёсць Рэспубліканскі цэнтр па лячэнню рассеянага склерозу. Можна там паспрабаваць падлячыць яе. Для гэтага мясцовыя ўрачы павінны даць накіраванне.

— Вас непакояць інваліды II групы з Клецкага раёна. Мы з мужам знаходзімся на стацыянарным лячэнні трэці год і праводзім лячэнне поўнасцю за свае грошы. Я выпісалася толькі тыдзень таму. Патрэбна шмат дарагіх лекаў. Раней хоць часткова нешта давала бальніца, а астатняе мы куплялі. Зараз за ўсё поўнасцю плацім самі. Што адбываецца: ці гэта ў бальніцы такі бюджэт, ці ўсюды так?

Валянціна ПЯТРОЎНА, Клецкі раён.

— Я думаю, што перш за ўсё нехта з кіраўніцтва там не на месцы, калі вы ляжыце ў бальніцы і ўсё купляеце.

— Так, за 2 тыдні аддала 1,5 мільёна рублёў.

— Увогуле не ведаю, што гэта такое. Нават не буду прозвішча ў вас пытацца, каб потым не было праблем. Усе спасылкі кіраўніцтва раённай бальніцы на тое, што няма грошай — лухта. Так, канешне, прасцей — не трэба клапаціцца пра тое, каб былі ўсе неабходныя лекі. Мы ўважліва разгледзім пытанне. Калі гэтыя факты пацвердзяцца, відаць, у вас там будзе новы галоўурач. Яшчэ раз паўтаруся: сёння ў нас ёсць усе ўмовы, каб забяспечыць людзей медыкаментамі. Грошы ёсць, лекі ёсць.

— Яшчэ адно пытанне. У мяне 6 захворванняў. Калі выпісвалася дамоў, сказалі, што мне можна толькі па двух рэцэптах атрымаць лекі. Астатняе купляю сама.

— Для вас павінна быць 90-працэнтная скідка. Магчыма, вас выкарыстоўваюць, каб зэканоміць бальнічныя сродкі. Гэта таксама парушэнне. Мы пад'едзем і паглядзім.

— Мой муж удзельнік вайны, інвалід. Адпрацавалі на трактарным заводзе ён 60, а я 40 гадоў. Мы атрымліваем лячэнне ў новай заводскай паліклініцы. Атрыманне лекаў для нас стала «хаджэннем па муках». Трэба дастаяцца ў чарзе да нашага доктара (некалькі гадзін), каб атрымаць назначэнне, затым адстаяць чаргу ў 9-ю паліклініку, каб лекі выпісалі. Ці нельга гэта спрасціць?

ДЗЯМЕНЦЬЕВА, г. Мінск.

— У свой час, я памятаю, мы з кіраўніцтвам медсанчасці трактарнага завода дамаўляліся так: яны перададуць спісы інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны, і людзей будуць атаварваць па рэцэптах медсанчасці завода. Сапраўды, была праблема, бо мы тут затрачваем бюджэтныя грошы, а не трактарнага завода. Тады мы адрэгулявалі гэтае пытанне. Я думаю, трэба зноў сустрэцца з іх кіраўніцтвам і абгаварыць такія моманты.

— Турбуюць з Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Здароўе — дзецям». У нас дзеці хворыя на хранічны вірусны гепатыт і цыроз печані. Пытанне па дзіцячай інфекцыйнай бальніцы. Як вы гледзіце на тое, каб у аддзяленні (дзеці там знаходзяцца працяглы тэрмін) была ў штатным раскладзе пасада педагога ці выхавальніка? Ці рэальна гэта?

В. М. ТАРАСЕНКА, г. Мінск.

— Поўнасцю рэальна і трэба, каб гэта пытанне вырашыў Камітэт па ахове здароўя Мінска. Размова не вядзецца пра тое, каб дзеці займаліся па поўнай праграме, для іх гэта таксама нагрузка. Але асноўныя прадметы павінны выкладацца. Думаю, мы вырашым гэту праблему.

(Заканчэнне будзе.)

«Прамую лінію» падрыхтаваў Сяргей ПРОТАС.

БЕЛАРУСКІ ДЗІЦЯЧЫ ФОНД ЗБІРАЕ СВАІХ ХРОСНІКАЎ І СЯБРОЎ

27 лютага спаўняецца 10 гадоў, як была створана гэта дабрачынная арганізацыя. З гэтай нагоды мы і сустрэліся з прэзідэнтам фонду пісьменнікам Уладзімірам ЛІПСКІМ

— Дзесяць гадоў для гісторыі цывілізацыі — што кропка. Для чалавечага жыцця — гэта эпоха, для дзіцяці — жыццё, а для дабрачыннай арганізацыі — век. Уладзімір Сцяпанавіч, як удаецца вам існаваць і нават мацнець, аб чым сведчыць і свята, якое адбудзецца напрыканцы тыдня, і нядаўняя пастанова Савета Міністраў аб падтрымцы фонду, і Ганаровая грамата ад кіраўніцтва краіны?.. Усё гэта гавораць аб вашых заслугах і саліднасці, але ж і здзіўляе, бо ў рэспубліцы няма ўмоў для існавання дабрачыннасці, няма прававой базы, няма сістэмы льгот, якая б падштурхоўвала аддаваць грошы дзецям.

— Сапраўды, мы ўтварыліся на ўзлёце веры народнай у тое, што адбудуцца вялікія перамены. Да гэтага было неяк сорамна займацца міласэрнасцю, у нас быццам бы ўсе праблемы былі вырашаны. У нас дзеці самыя шчаслівыя, вясёлыя, радасныя. Яны спяваюць, танцуюць. Першае, што мы зрабілі, — мы сказалі праўду. Мы прыадкрылі дзверы дзіцячых дамоў. І людзей гэта ўсхвалявала. Наша арганізацыя на першым часе была падобная на маўзалей. Людзі ішлі, неслі грошы, падарункі. Бясконца. У маі 1992 года мы правялі вялікі тэлемарафон. 16 гадзін былі ў эфіры. Божа мой, Божа мой... Чэргі былі: «Вазьміце мой узнос!»

Дык вось на той эйфарыі веры, на тым, што мы сказалі праўду і людзі нас так хораша падтрымалі, мы атрымалі такую магутную энергію, якая па сутнасці дае сілы і па сённяшні дзень. Важна, што за аснову мы ўзялі прынцып адкрытасці. Любы чалавек можа даведацца пра нашы фінансавыя справы.

На гэтым узвышэнні мы згуртавалі вакол сябе тысячы добраахвотнікаў. Яны ўжо нашы, яны ў моцных ланцугах дабрачыннасці. Як і сябры-спонсары, якія ідуць з намі па жыцці з таго самага часу і дзеляцца з намі апошнім, бо інакш ужо не могуць.

Але, канешне, прававую аснову для існавання грамадзянскіх, дабрачынных арганізацый трэба рабіць. І ёсць надзея, што гэта нарэшце здзейсніцца. Мы прапанавалі кіраўніцтву рэспублікі сабраць разам усе грамадскія арганізацыі, выслухаць іх, вызначыць іх ролю і праблемы, каб скаардынаваць працу дзеля людзей, дзеля Беларусі.

— Як за апошняе дзесяцігоддзе змянілася сама краіна Дзяцінства, ці сталі яе жыхары больш шчаслівымі?

— На вялікі жаль, пакуль не. Краіну Дзяцінства насяляюць у нас 2 мільёны 700 тысяч маленькіх жыхароў. Але з 1993 года колькасць іх усё памяншаецца. Разам з тым за апошнія пяць гадоў дзяцей-інвалідаў стала ўдвая больш. Расце колькасць дзяцей-сірот, не хапае нават дзяржаўных устаноў, каб іх усіх прытуліць. Штогод дзяржава падбірае пяцьсот падкідышаў. Пяцьсот тысяч дзяцей яшчэ жывуць у радыяцыйнай зоне, а тыя, што перасяліліся, апынуліся па-за ўвагай дзяржавы, хаця 99 працэнтаў з іх маюць цяжкія адхіленні ў здароўі. На тысячу дзяцей у нас прыпадае 1200 хвароб. Гэта значыць здаровых дзяцей зараз няма. Больш за 1000 дзяцей хворыя на рак шчытападобнай залозы.

Але нешта ў краіне Дзяцінства змянілася і ў лепшы бок. І нямала перамог тут атрымаў Беларускі дзіцячы фонд. Галоўная з іх — абарона правоў дзяцей. У 1993 годзе быў прыняты Закон «Аб правах дзіцяці», ініцыятарам і адным са стваральнікаў якога быў фонд.

За мінулы год мы дапамаглі аднавіць справядлівасць у 100 выпадках парушэння гэтага закона. Раней дзіця было нічым, яго можна было кінуць, пабіць, асудзіць, зняважыць, пакінуць без жылля... Цяпер дзіця прыраўнавана па правах да дарослага чалавека. Па рэспубліцы заведзена ўжо сотні судовых спраў па фактах жорсткага абыходжання з дзецьмі.

— Ці змяніўся стыль работы фонду?

— Канешне. Спачатку мы хацелі ратаваць усіх. Потым зразумелі — не, не здолеем. Вызначылі для сябе галоўныя накірункі: правы дзяцей, дзеці-сіроты, дзеці-інваліды, дзеці Чарнобыля. Мы распрацоўваем адпаведныя праграмы, якія потым ажыццяўляем. Найбольш вядомая праграма «Сіроты ў сем'ях», якая дапамагае сваякам, бабулям, цёткам, нават сёстрам падлеткам выхоўваць маленькіх дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў. Усё лепш, чым інтэрнат.

Ёсць у нас новая праграма «Хуткая дапамога», якая прадугледжвае тэрміновую грашовую дапамогу тым, каму на хлеб трэба сёння, зараз, калі заўтра будзе ўжо позна. Распачынаем праграму «Айчыннае спонсарства». Шмат іншых праграм, з якімі мы манеўруем па жыцці.

— Ці не стаміліся вы ад чужога болю?

— Ой, Божа мой! На мяне часам такая стома находзіць! Я пасівеў за гэтыя гады. Я жартую з сябрамі, што быў высокі, кучаравы. Стаптаўся, пасівеў. Але чужы боль — ён чужы, пакуль яго не ведаеш, а як дазнаешся, ён ужо твой боль, і не ўдыхнуць, не выдыхнуць, пакуль не зробіш усё магчымае, каб нешта змянілася, пакуль не паспрабуеш усё, каб выратаваць тое дзіця, альбо проста парадаваць, падарыць кропельку чалавечага цяпла, веры ў нас, дарослых. Канешне, гэта няпроста. Часам прыходзіш дадому — і хочацца цішыні, хочацца нікога не бачыць.

Але ведаеце што, мы маем самую вялікую ўзнагароду-адчуванне, што мы патрэбныя. У нас нельга стаміцца. Бо сюды прыходзяць як у апошнюю інстанцыю людзі, якія ўжо адчаяліся. Чыноўнікам, у добрым сэнсе слова, усё ж прасцей. Перад імі пэўная інструкцыя: гэта дазволена, гэта не дазволена, грошай няма, больш нічога не ведаю. Мы ж павінны выслухаць кожнага і кожнаму нешта параіць, неяк дапамагчы, прыняць удзел у лёсе.

— Ці ўдалося Дзіцячаму фонду пахіснуць саму сістэму ізаляванасці дзяцей у бядзе? У нас жа інтэрнацкія дзеці вучацца ў асобных школах; на вуліцах, у тэатрах, метро няма інвалідаў, нібы іх увогуле не існуе. На самай справе больш за 30 тысяч дзяцей-інвалідаў жывуць у сваіх кватэрах, нібы ў турмах...

— Так. У Нью-Йорку ў грамадскіх туалетах створаны асобныя кабінкі для інвалідаў, на аўтобуснай пляцоўцы ёсць стаянкі для інвалідаў, яны не занятыя. Там зроблены элементарныя прыстасаванні ў метро, усюды.

Канешне, нам далёка да цывілізаванага свету. Але і ў нас многа зроблена. Мы адкрылі тэму. Мы правялі ўжо два творчыя семінары для дзяцей-інвалідаў. Яны малююць, яны пішуць вершы, вяжуць, нагамі вышываюць, куксамі малююць... Госпадзі! Такая сіла духу ў гэтых дзетак, у іх бацькоў, як многа яны маглі б даць усім астатнім, здаровым, але лянівым, сляпым душою, абыякавым... Дзіцячы фонд дапамагае дзецям-інвалідам выдаваць кнігі, рабіць выставы, сустракацца разам. Мы знайшлі для чатырохсот такіх дзяцей замежных спонсараў-апекуноў, якія кожны месяц дасылаюць ім па 10—15 долараў. Так што пахіснуць сістэму, бадай, удалося, але каб узрушыць, трэба яшчэ працаваць і працаваць.

— Ці ёсць у багатых краінах дзіцячыя дамы?

— Нават у Арменіі і Эстоніі няма сіроцкіх устаноў. Тут справа не ў дабрабыце, а ў культуры, традыцыі, у сям'і. У нас проста: нарадзіўся чалавек на свет без аднаго пальчыка — маці ад яго ўжо адмаўляецца. Толькі ў Мінску за мінулы год 595 бацькоў пазбавілі бацькоўскіх правоў. Вы ўявіце сабе. Гэта ж нонсенс. Дзяржава выхоўвае дзіця, а маці п'е. Шмат людзей у нас не здолелі перанесці тую гістарычную ломку, зламаліся самі, нібы пустыя арэхі. І такіх людзей становіцца ўсё больш. 90 працэнтаў сірот у нас пры жывых бацьках.

— Значыць, нам і марыць не варта, каб не стала на зямлі беларускай сірочых слёз?

— Марыць трэба. Бо без мары немагчыма жыць.

— Якія ж самыя дарагія госці будуць у вас на свяце?

— Тыя дзеці, якім супрацоўнікі, актывісты Дзіцячага фонду сталі хроснымі бацькамі, і нават тыя, хто не зможа прыехаць, будуць з намі, і паверце, іх нямала. І невядома яшчэ, хто каму дапамог болей, бо ведаеце, як у Евангеллі: выратуемся мы праз дзяцей нашых.

Гутарыла Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ІЛЬГОТЫ ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ З ЗОН З ПРАВАМ НА АДСЯЛЕННЕ

Паважаны «Пытальнік», я жыву ў зоне радыяцыйнага забруджвання з правам на адсяленне. Мой муж — ліквідатар катастрофы на ЧАЭС. Мы выхоўваем дзіця, якое паставілі на ўлік як дзіця ліквідатара. Падкажыце, калі ласка, якія правы і льготы мае яно?

Н. БАКУНОВІЧ, в. Сцяблевічы, Жыткавіцкі раён.

Як растлумачылі «Звяздзе» ў аддзеле сацыяльнага забеспячэння Жыткавіцкага раёна, вёска Сцяблевічы знаходзіцца ў зоне з радыяцыйнай забруджанасцю ад 5 да 15 кю/кв. км, а гэта значыць, што ваша дзіця мае льготы, якія гарантуе дзецям і падлеткам нашай краіны, што жывуць у зоне з правам на адсяленне, Закон Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпелых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС»:

1. Бясплатнае санаторна-курортнае лячэнне па медыцынскіх паказаннях у санаторыях адпаведнага профілю, у тым ліку ў санаторыях маці і дзіцяці.
2. Бясплатны водпуск лекаў па рэцэптах урачоў.
3. Бясплатны праезд (туды і назад) сумесна з адным з бацькоў або асобай, якая яго замяняе, па чыгунцы або на суднах транзітных і мясцовых ліній рачнога флоту, а ў раёнах, якія не маюць чыгуначных зносінаў, — паветраным, водным ці міжгароднім аўтамабільным транспартам да месца лячэння ці санаторна-курортнага лячэння па накіраваннях медыцынскіх устаноў з правам першачарговага набыцця білетаў.
4. Штогадовае бясплатнае аздараўленне ў піянерскіх лагерах агульнага і санаторнага тыпу і іншых аздараўленчых установах, а ў выпадку немагчымасці прадастаўлення пуцёўкі — выплата грашовай кампенсацыі ў памеры яе сярэдняга кошту.
5. Аднаму з бацькоў хворага дзіцяці гарантуецца аплата бальнічных лісткоў па догляду за хворым дзіцем у памеры 100 працэнтаў незалежна ад стажу работы.

ІДЭІ І ЛЮДЗІ

Іван ЗУБРЭЙ, дырэктар Лельчыцкага лясгаса:

«МЫ НЕ ВЕДАЕМ І ВЕДАЦЬ НЕ ХОЧАМ, ШТО ТАКОЕ АДСТАВАННЕ І ЗРЫЎ ДЗЯРЖАЎНЫХ ЗАДАННЯЎ»

— Наш лясгас — самы буйны ў Рэспубліцы Беларусь, ён займае плошчу ў 194 тысячы гектараў — гэта два—два з паловай сярэднія лясгасы. Пастаянна працуе ў ім 700 чалавек ды яшчэ набіраецца звыш трохсот сезонных рабочых. Маецца 18 лясніцтваў, асобныя з якіх аддалены ад райцэнтра, дзе знаходзіцца апарат кіраўніцтва, на 60—80 кіламетраў. Гэта, безумоўна, стварае пэўныя цяжкасці ў рабоце. І наогул, хачу заўважыць, што наш лясгас знаходзіцца ў куды больш складаных умовах, чым іншыя прадпрыемствы галіны вобласці: у лясах вялікая забалочанасць, чыгуначная станцыя, адкуль мы атрымліваем розныя грузы і куды дастаўляем свае, размешчана за 75 кіламетраў ад Лельчыц. Натуральна, транспартныя расходы велізарныя і з'ядаюць шмат грошай.

— Тым не менш, Іван Нілавіч, ваша арганізацыя працуе даволі паспяхова. Наколькі я ведаю, за тыя 18 гадоў работы, што вы ўзначальваеце лясгас, ваш калектыў не правaліў заданне ні за адзін месяц, квартал, год. Лельчыцкі лясгас заўсёды быў і ёсць лідэр сярод усіх лясгасаў рэспублікі. Па выніках работы за 9 месяцаў мінулага года вам быў уручаны пераходны сцяг Міністэрства лясной гаспадаркі. Усё сказанае выпадковасцю не назавеш. Дык у чым сакрэт поспеху вашага калектыву, якія яго складаемыя?

— Перш чым адказаць на ваша пытанне, хачу прывесці некалькі лічбаў. У мінулым годзе мы справіліся з выкананнем усіх планавых паказчыкаў: правялі высечкі догляду лесу на плошчы 4841 гектар, нарыхтавалі звыш ста тысяч кубаметраў драўніны, пасадзілі 436 гектараў маладога лесу, а па ўсяму аб'ёму работ асвоілі больш як 55 мільярдаў рублёў, у выніку чаго атрымалі 4450 мільёнаў рублёў прыбытку. Добры старт узялі і сёлета. Дзяржаўныя заданні студзеня перавыкананы. Толькі адной таварнай прадукцыі выпушчана на 2460 мільёнаў рублёў. Аніякіх асаблівых сакрэтаў у нас няма. Простая ісціна: працаваць трэба як след — арганізавана, з вялікай адказнасцю, падтрымліваць парадак усюды і ва ўсім. Лічу вельмі важным тое, што калектыў у нас стабільны, з мясцовых кадраў. І тут, карыстаючыся выпадкам, хачу падзякаваць усім нашым працаўнікам за разуменне задач, якія стаяць перад намі, і за іх стараннасць у рабоце. Вядома, усіх тут назваць нельга, аднак лепшых усё ж адзначу: вядучага інжынера лясной гаспадаркі Канстанціна Трапачку, інжынераў аховы лесу, аднаўлення лясных культур, па ахове працы Васіля Астаповіча, Мікалая Гаўрылаўца, Рыгора Лісіцкага, галоўных інжынера і механіка Юрыя Гомзу, Рыгора Касінскага, ляснічых Сяргея Крывапуста, Паўла Дземідаўца, Аляксандра Астаповіча, Мікалая Акуліча, вадзіцеля Мікалая Лісіцкага, майстра Уладзіміра Жураўскага, трактарыста Івана Ігнатовіча, лесніка Уладзіміра Кенюха. Гэтыя людзі — гордасць нашага калектыву.

— Прабачце, Іван Нілавіч, а сам вы з мясцовых, ці аднекуль прыехалі?

— Мясцовы, мясцовы я, паляшук, як гаворыцца. Родам з лясной вёскі Глушкавічы. І ўсё жыццё маё звязана з лесам. У 1961 годзе пачаў працаваць там жа, у Глушкавіцкім лясніцтве рабочым, адкуль мяне паслалі вучыцца ў Полацкі лясны тэхнікум, а потым зноў вярнуўся ў лясгас. Быў і майстрам, і памочнікам ляснічага, і ляснічым. Завочна закончыў у Мінску тэхналагічны інстытут. Люблю лес, ні на што не прамяняю сваю прафесію.

— Трэба думаць, ваша шматгадовая плённая праца дастойна адзначана?

— Будзем лічыць, што так. Я з'яўляюся заслужаным лесаводам рэспублікі, узнагароджаны ордэнам «Знак Пашаны», медалём «За доблесную працу», Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР. Ды не гэта галоўнае, а тое, што калектыў наш бачыць перспектыву і працуе на яе. Дастаткова сказаць, што наша гаспадарка не толькі вялікая, але і шматгаліновая. Мы займаемся аховай лесу, яго пасадкай і доглядам, прамысловай перапрацоўкай драўніны, пабочнымі промысламі і нават сельскай гаспадаркай — сеем авёс, нарыхтоўваем сена. Гэта для ўтрымання коней, якіх у нас налічваецца ажно 80 галоў — больш, чым у якім-небудзь калгасе. Коні — неацэнная жывая тралёвачная сіла, без іх у нашай забалочанай мясцовасці ніяк не абысціся. Асноўная ж тэхніка — гэта трактары, аўтамабілі розных марак, іншыя агрэгаты, абсталяванне і механізмы. Іх у нас цэлая сотня, і мы пастаянна імкнемся тэхнічна абнаўляцца. Летась, напрыклад, паставілі новую лесараму, набылі высокаэфектыўны цыліндровачны станок, два грузавікі, пабудавалі склад, пачалі ўзводзіць адміністрацыйны будынак. І гэтак — кожны год. А як жа: калі хочаш жыць — глядзі наперад, справамі набліжай заўтрашні дзень.

— А ці былі ў дзейнасці калектыву, як гаворыцца, цяжкія часы?

— Праблем і складанасцяў хапала і хапае. Але іншая справа, як пераадольваем іх. У перыяд развалу СССР, калі многія калектывы, каб выжыць, кінуліся хто ў прыватызацыю, хто ў акцыяніраванне, хто пачаў узвінчваць цэны на сваю прадукцыю, а хто распрадаваў абсталяванне, мы ж засталіся вернымі свайму прынцыпу: нічога нікому не збываць (маю на ўвазе тэхніку і агрэгаты) і не падымаць цэны на свае вырабы. У выніку мы і выйгралі — да нас пакупнікі таварнай лясной прадукцыі прыязджалі здалёк — з Мінска, Гомеля, Мазыра, Калінкавіч. Дапамагалі нам і так званыя пабочныя промыслы — наш рэзерв. Гэта збор ягад і грыбоў. Дарэчы, летась мы нарыхтавалі 120 тон лісічак, 15 — журавін і 8 — чарніц, за што выручылі ажно 10 мільярдаў рублёў. Вялікая частка іх была закуплена Аўстрыяй і Германіяй. Нагадаю, што наш лясгас адпраўляе на экспарт і прадукцыю дрэваапрацоўкі — больш, чым усе лясгасы Гомельшчыны, узятыя разам.

— У вас што — безадходная тэхналогія?

— Амаль безадходная. Да мінулага года пілавінне, шчэпкі ішлі на звалкі. А летась мы ўстанавілі кацёл, які працуе на гэтых адходах вытворчасці і дазваляе ацяпляць усе нашы памяшканні і будынкі і сушыць піламатэрыялы, якія выкарыстоўваюцца ў сталярна-мэблевай вытворчасці. Тым самым будзе дасягнута эканомія (прычым даволі значная) грашовых сродкаў, бо ўсім вядома, якія сёння дарагія энерганосьбіты. Мы мяркуем, што новая кацельня акупіцца за тры гады.

— А якія справы ў вас, Іван Нілавіч, з барацьбой з пажарамі, самавольнымі высечкамі лесу? Ці ёсць тут праблемы?

— Ёсць. У нас 72 працэнты лясоў — гэта лясы сасновыя, з іх 45 працэнтаў — маладняк. А яны, вядома кожнаму, найбольш гараць. Дык вось насельніцтва шмат якіх вёсак пасвіць сваю жывёлу ў лясах і нярэдка выпальвае траву ў іх для стварэння пашы на будучы год. Акрамя таго, не ва ўсіх людзей, у тым ліку і гараджан, развітае пачуццё беражлівых адносінаў да прыроды, у тым ліку і да лясоў, дзе яны могуць раскласці вогнішча і не патушыць яго, збіраючыся пакінуць гэтае месца. Таму іншы раз і ўзнікаюць пажары. Тады на іх мы задзейнічаем да 700 чалавек і звыш 50 адзінак транспарту. Летась да вялікіх пажараў, праўда, не дайшло, бо мы своечасова, у самым пачатку, лакалізавалі іх. Не перабольшу, калі скажу, што гэтым пытанням мы надаём вялікае значэнне. Куды больш складанай з'яўляецца барацьба з самавольнымі высечкамі. Прычым у апошні час, калі з'явіліся розныя прыватныя структуры, або так званыя камерсанты, якія займаюцца продажам і перапродажам драўніны. У іх распараджэнні такі транспарт, як велікагрузныя аўтамабілі, аўтакраны і бензапілы. Яны выязджаюць ноччу ў лес і спілоўваюць дубы, якія затым прадаюць дрэваапрацоўчым прадпрыемствам. Гэтыя начныя «паляванні» прыносяць ім вялікія «навары». Для барацьбы з імі мы стварылі спецыяльную групу для аховы лясоў, куды ўключылі і работніка міліцыі. Мы ўжо выявілі некалькі груп такіх зладзеяў, якія ў судах абышліся, як кажуць, лёгкім спалохам. Дык вось, у мяне такія пытанні: а ці нельга прымаць да іх больш суровыя меры пакарання і чаму гэта ў дрэваапрацоўчых прадпрыемствах прымаюць тыя ўкрадзеныя дубы без сертыфікатаў? Пытанні гэтыя далёка не другарадныя, бо падобнае назіраецца і ў іншых лясгасах рэспублікі.

Гутарыў Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ЯКОЙ БУДЗЕ ЗАЎТРА ВЁСКА?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Рэнтабельнасць малака працягвае падаць. Атрымліваецца, што з ростам аб'ёмаў вытворчасці становіцца нявыгадна працаваць. Дзіўна, але тым не меней — факт. Пры сабекошце 1 тоны малака 2 млн. 811 тыс. рублёў зарплата складае 616 тысяч рублёў, затраты на корм — 1038 тысяч рублёў. Сярэдняя зарплата даяркі — 1542 тысячы рублёў. Гэта пры ўмове, што надоі на карову склалі 3428 кг за 1997 год. Успомніце: інжынер атрымліваў 110—130 рублёў у месяц, даярка — 300. Менш жа, чым раней, працаваць не сталі, а вось месцамі па зарплаце даўно ўжо памяняліся. Другое, што здзіўляе калгаснікаў у дачыненні да малака, — чаму ў краме малако каштуе 8 тысяч рублёў за 1 л? Чаму затраты на перапрацоўку, гандлёвыя надбаўкі роўныя працы і затратам вытворцаў?

У 1997 годзе «17 верасня» атрымала 504 млн. рублёў прыбытку на малацэ. Грошай гэтых хапае роўна на тое, каб купіць адзін дадатковы агрэгат невысокай якасці.

Здзіўляе вяскоўцаў і гульня з мінімальнай зарплатай. Вырастае яна — мяняюцца ўсе віды штрафаў, падаткаў і г.д. А вось закупачныя цэны вырастаюць усяго толькі на 15 працэнтаў, напрыклад, пры росце «мінімалкі» на 50.

Але найболей хвалюе сёння падаткаабкладанне. Вяскоўцы просяць абгрунтаваных змен у падаткаабкладанні. Пытанне, што называецца, якраз да дэпутатаў.

І ўсе гэтыя клопаты вельмі блізкія ўсім дэпутатам?! Ці збіраюцца яны ўсур'ёз займацца праблемамі... Міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Іван Шакола, выступаючы на семінары, назваў тую суму, якая можа, на меркаванні міністэрства, істотна палепшыць справы ў АПК. Каб выратаваць ... трэба 6 мільярдаў долараў. Зразумела, што для вытворчай сферы, для тых, хто сам павінен рупіцца аб нацыянальных інвестыцыях, такія грошы не знайсці. Як і ўвогуле іх немагчыма, відаць, прыцягнуць у якасці інвестыцый пад самыя дарагія абяцанні.

Што ў такім разе рабіць і як быць?.. Жыць і працаваць так, як працуем? Чакаць нечага невераоднага? Альбо скінуць з дзяржаўных плячэй усе клопаты аб дата... Тады, відавочна, і 6 мільярдаў не спатрэбіцца. Але можа здарыцца ўслед за поўнай адменай дзяржаўнай падтрымкі і іншая бяда: развал АПК, сацыяльны, а не толькі эканамічны крах. Так, звароту да старога, як заўважыў на семінары Старшыня Палаты прадстаўнікоў Анатоль Малафееў, быць не можа. Здаецца, разумеюць гэта і ў вёсцы. Таму і адбыліся ў тым ліку ў прадпрыемстве «17 верасня» змены эканамічнага кшталту: калгас ужо і не калгас, а прадпрыемства з калектыўна-долевай формай уласнасці. Але важна, каб разуменне стаўлення да АПК было ва ўсіх: і ў банкіраў, і ў вытворцаў-працаўнікоў, і, канешне ж, у заканадаўцаў. Мо тады давядзецца шукаць інвестыцый куды меншага аб'ёму? Мо тады роўняй прадпрыемству «17 верасня» будзе і большая палова гібеючых, на жаль, сёння калгасаў?

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

«Віноўнікам раз'яднанасці цяперашняй СНД перш за ўсё з'яўляецца Расія»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Я на самай справе лічу, што вялікая імперыя была разбурана бяздарна і, безумоўна, меліся магчымасці для руху наперад рэспублік былога СССР на шляху рэформаў разам. Ведама ж, не ў форме былога Саюза, адзнак і не ў той форме, у якой гэта адбываецца цяпер. Расія, на мой погляд, яшчэ не ўсвядоміла, прынамсі на ўзроўні кіраўніцтва краіны, тыя працэсы, якія адбываюцца сёння на постсавецкай прасторы.

Саюз — гэта добрае слова. Чым даўжэй Расія не ўсведамляе, што сфера першачарговых яе інтарэсаў — бліжэйшыя суседзі, тым складаней будзе наладжваць цеснае ўзаемадзеянне зноў.

Тое, што я і мае калегі, якія цяпер больш рашуча, чым іншыя, рухаюць наперад рэформы ў Расіі, з'яўляемся праціўнікамі Саюза з Беларуссю — проста хлусня і прапаганда. Мы — супраць таго, каб развіваць Саюз безразважна, не абдумваючы працэсы, якія адбываюцца. Я быў катэгарычна супраць першачарговага варыянта саюзнага дагавора, які сфабрыкавалі за спінай ва ўсіх і за тыдзень да падпісання прэзідэнтамі дзвюх краін выкінулі для абмеркавання. Усё, што зроблена ў Расіі за апошнія гады ў плане эканамічных пераўтварэнняў, — пакуль яшчэ вельмі кволае. І любыя прынцыповыя дзеянні, звязаныя з пашырэннем прасторы рэформаў, павінны старанна прадумвацца. Пры падрыхтоўцы першачарговага варыянта дагавора яго аўтары — віцэ-прэм'ер В. Сяроў, памочнік прэзідэнта РФ Д. Рурыкаў і намеснік кіраўніка знешнепалітычнага ведамства РФ Б. Пастухоў шмат чаго не ўлічылі.

Дзякуй Богу, сумеснымі намаганнямі, у тым ліку Савета бяспекі Расіі, урада і адміністрацыі прэзідэнта, удалося процістаяць, з майго пункту гледжання, абсалютна ганебнаму дагавору. І ў канчатковым выніку быў падпісаны разумны дакумент аб стварэнні расійска-беларускага Саюза.

Лічу неабходным не спяшаючыся, паступова пашыраць саюзную прастору. Украіна, Казахстан уяўляюць вялікія магчымасці для прасоўвання ў гэтым накірунку.

І раней, і цяпер лічу няправільным падпісанне двухбаковага дагавора без яго абмеркавання з іншымі членамі СНД. Гэта сее варожасць паміж краінамі Садружнасці. Такія прынцыповыя пытанні, як стварэнне Саюза дзвюх дзяржаў са значна большай, чым у рамках СНД, ступенню інтэграцыі, не могуць вырашацца шляхам толькі двухбаковых перагавораў, на ўзроўні «міжсабойчыка». Лічу, што першапачаткова трэба было ствараць такія ўмовы дамоўленасцяў, якія дазволілі б іншым дзяржавам адразу вызначыцца: далучацца да гэтага Саюза ці не. І яшчэ. ГРТ, саўладальнікам якога я з'яўляюся, ніколі не выступала з крытыкай беларуска-расійскага Саюза. Саюз мы заўсёды падтрымлівалі, больш таго, мы былі ў авангардзе гэтай ідэі. Проста не падзялялі поглядаў на механізм яго стварэння.

— Расія, па вашаму прызнанню, значна апярэдзіла Беларусь у тэмпах эканамічных рэформаў. У Маскве сканцэнтравана вялікая колькасць грашовых сродкаў. Ці не адбудзецца так, што пад сцягам развіцця беларуска-расійскага Саюза ў Беларусь хлыне каласальная колькасць свабодных грошай і расійскія бізнесмены «скупяць» рэспубліку?

— Такая ж небяспека існуе і для Расіі з боку развітых заходніх прамысловых краін. Сапраўды, эканамічны і фінансавы патэнцыял Расіі несупастаўны з патэнцыялам Беларусі. Аднак заўважу, што Беларусь — не адзіная такая краіна. Непараўнальныя па патэнцыялу з Расіяй, напрыклад, Швейцарыя ці Люксембург. Тым не менш, гэтыя дзяржавы не баяцца, што іх «праглынуць» расійскія бізнесмены.

У свой час Швейцарыя і Люксембург выстаялі побач з такімі эканамічнымі гігантамі, як Францыя і Германія. Яны захаваліся, таму што стварылі разумныя механізмы рэгулявання, асабліва на этапах паступлення замежных інвестыцый. Кожная краіна выпрацоўвае гэты механізм унікальна, зыходзячы са сваіх геаграфічных, гістарычных, нацыянальных асаблівасцяў і мэтаў, якія ставіць перад сабой.

Беларусь самастойна павінна вырашыць, наколькі небяспечная для яе расійская эканамічная экспансія. І насупраць, магчыма, яна не толькі не небяспечная, але і карысная. У гэтым выпадку не хачу даваць якія-небудзь парады. Нічога выключнага ў гэтай сітуацыі няма, да яе трэба падыходзіць вельмі спакойна. Таму палітычнае кіраўніцтва рэспублікі павінна прыняць для себя прынцыповае рашэнне адносна маштабаў і ўмоў допуску расійскіх інвестыцый у Беларусь.

Упэўнены, што беларускія ўлады ў значнай ступені менш апасаюцца прыходу расійскага капіталу, чым, скажам, амерыканскага. І тут справа не ў тым, што амерыканцы асацыіруюцца з вобразам «ворага», а расіяне — «сябра». Гаворка ідзе аб стратэгічных агульных інтарэсах Беларусі і Расіі.

Лічу, што нашы краіны створаць у канчатковым выніку супольнасць кшталту Еўрапейскага саюза. Але для гэтага трэба прайсці пэўны шлях. У гэтай сувязі я не заўсёды разумею дзеянні асобных расійскіх палітыкаў. У прыватнасці, не магу зразумець першага віцэ-прэм'ера Расіі А. Чубайса, які заяўляе аб жаданні Расіі ўступіць у Еўрапейскі эканамічны саюз, а кіраўнік расійскага ўрада В. Чарнамырдзін тут жа яго падтрымлівае ў гэтым.

Рашэнне ў гэтым выпадку павінна, безумоўна, прымаць Расія, але прынамсі папярэдне параіўшыся з Беларуссю, якая з'яўляецца бліжэйшым палітычным і эканамічным саюзнікам Расіі. А ў ідэале, падобныя пытанні павінны, на мой погляд, вырашацца разам у рамках усяго СНД. Пакуль жа палітыка Расіі ў адносінах да краін СНД і перш за ўсё Беларусі проста безадказная.

— Апошнім часам вы часта прыязджаеце ў Мінск, сустракаецеся з кіраўнікамі рэспублікі, маеце вельмі працяглыя гутаркі з прэзідэнтам А. Лукашэнкам. Ці маеце вы як бізнесмен «асабісты інтарэс» у Беларусі?

— Я не займаюся цяпер бізнесам, а ствараю палітычны рух. Ніякіх планаў наконт бізнесу ў Беларусі не маю. Зрэшты, тыя кампаніі, з якімі я «гістарычна» звязаны і ў стварэнні якіх я прымаў удзел, безумоўна, маюць інтарэсы ў Беларусі.

БЕЛАРУСКІ НАРОДНА АСВЕТНІЦКІ КАЛЯНДАР
27 ЛЮТАГА

Сёлета спаўняецца 385 гадоў (1613) як гравёр, картограф і друкар Тамаш Макоўскі награвіраваў першую дакладную карту Вялікага княства Літоўскага, дзе змешчаны тэкст са звесткамі па гісторыі і геаграфіі Беларусі.

100 гадоў з дня нараджэння (1898-1939) В. К. Шчарбакова, вучонага ў галіне гісторыі Беларусі эпохі феадалізму, Кастрычніцкай рэвалюцыі і грамадзянскай вайны, гісторыяграфіі, акадэміка АН Беларусі, першага дэкана гістфака БДУ (з 1934).

100 гадоў з дня нараджэння (1898-1973) М. А. Чалісава, вучонага ў галіне псіхіятрыі, доктара медыцынскіх навук, прафесара. З 1951 па 1973 загадваў кафедрай псіхіятрыі Мінскага медыцынскага інстытута.

Гэтымі днямі некалькімі грамадскімі арганізацыямі Беларусі і Расіі (у іх ліку — Беларускай патрыятычнай партыяй, Рэспубліканскай партыяй працы і справядлівасці, Расійскім агульнанародным саюзам) праводзіцца шэраг мерапрыемстваў пад назвай «За абноўлены Саюз». Тэма не новая, і погляды на яе — самыя розныя. Камусьці гэта можа падацца нецікавым, неактуальным, нават утапічным, але Віктар Алксніс, адзін з найбольш вядомых і актыўных палітыкаў перыяду заняпаду СССР, настроены аптымістычна. Ён лічыць, што самае большае праз 20 гадоў мы будзем жыць у новым Саюзе.

ПОГЛЯД

У ВЫНІКУ ШМАТСТУПЕНЬЧАТАГА, ШМАТХАДОВАГА ШЛЯХУ ПРАЗ 20 ГАДОЎ МЫ БУДЗЕМ ЖЫЦЬ У САЮЗЕ — ЯШЧЭ БОЛЬШ МАГУТНЫМ, ЧЫМ СССР,

лічыць былы народны дэпутат СССР Віктар Алксніс

У ВЯЛІКУЮ ПАЛІТЫКУ В. Алксніс прыйшоў у самым канцы 80-х гадоў, калі цэнтрабежныя сілы ўжо на поўную моц разрывалі, здавалася б, маналітны і непарушны Саюз ССР. А пачалася гэта тэндэнцыя з прыбалтыйскіх рэспублік, дзе эстонцы, латышы і літоўцы першымі рушылі па шляху адмаўлення свайго пяцідзесяцігадовага ... Прычым, ахопленыя эйфарыяй, забыліся, што ... так званае рускамоўнае насельніцтва; вайскоўцы, пенсіянеры, якія паліць, што ў іх правы ўшчамляюцца. Адзін з тых, хто першы выступіў на абарону рускамоўнага насельніцтва, — палкоўнік Савецкай Арміі Віктар Алксніс, які быў выбраны народным дэпутатам СССР ад аднаго з раёнаў Рыгі.

— Я быў першы, — кажа В. Алксніс, — хто ў Латвіі выступіў у абарону правоў рускамоўнага насельніцтва, супраць выхаду з саставу СССР. З першых дзён работы ў Вярхоўным Савеце СССР я стаў гаварыць аб гэтай небяспецы, але большасць маіх калег адносілася да гэтага занадта спакойна. У канцы 1989 года я выступіў ініцыятарам стварэння дэпутацкага аб'яднання «Саюз», напісаў для яго праграму. Вось гэтая група дэпутатаў і змагалася рэальна за захаванне цэласнасці дзяржавы. Помню, хтосьці з функцыянераў ЦК КПСС, выклікаўшы мяне, спытаў, з якой мэтай створана аб'яднанне. Я адказаў: «Каб ціснуць на Гарбачова». Была нямая паўза, затым ён паглядзеў на мяне вачыма вар'ята і сказаў: «Як гэта — ціснуць?!. Вы ведаеце, хто такі Гарбачоў? Генеральны сакратар ЦК КПСС! А вы хто такі?» Час паказаў, хто ёсць хто. Нам сапраўды многае ўдалося, і я сёння ганаруся тым, што мы адправілі ў адстаўку Вадзіма Бакаціна, старшыню КДБ, ён не ўсе сакрэты паспеў перадаць амерыканцам, мы адправілі на пенсію Шэварднадзе і ўжо «падпілоўвалі ножкі» пад самім Гарбачовым, але здарылася тое, што здарылася. І я таксама ганаруся, што аказаўся адзіным дэпутатам, які на ганебным пасяджэнні Вярхоўнага Савета СССР у верасні 1991 года галасаваў супраць па ўсіх 8 пунктах, якія прадугледжвалі скасаванне саюзнага парламента.

Пасля ўдзельнічаў у арганізацыі апазіцыйных мітынгаў у Маскве, у стварэнні Фронту нацыянальнага выратавання, хадзіў пад дубінкі АМОНа, абараняў Белы дом у кастрычніку 1993 года. Зараз з'яўляюся намеснікам партыі Расійскі агульнанародны саюз, якую ўзначальвае Сяргей Бабурын, і мы разам змагаемся за аднаўленне нашай агульнай дзяржавы.

— Віктар Імантавіч, вось вы расказалі нам аб справах аб'яднання «Саюз», аб адстаўках, а ці маглі вы, дэпутаты саюзнага парламента, адстаяць тады цэласнасць СССР звычайным законным шляхам?

— Думаю, што, напэўна, гэта можна было зрабіць. Не хапіла палітычнай волі і мужнасці. Успамінаючы падзеі тых дзён, кусаем сабе локці: сапраўды, многае можна было тады зрабіць, многага не дапусціць, але... Не хацелася б гаварыць тут умоўным ладам. Група «Саюз» хоць і была, бадай, самай шматлікай у Вярхоўным Савеце, але не з'яўлялася маналітнай. Гэта зараз фракцыі ў Думе галасуюць у цэлым зладжана, а тады мы не мелі ніякага вопыту і часта галасавалі па прынцыпу: хто — у лес, хто — па дровы. Адным словам, строгай фракцыйнай дысцыпліны не было. Аб'яднанне ўяўляла сабой, я сказаў бы, клуб па інтарэсах, і вопытныя партапаратчыкі з гарбачоўскага акружэння нас часта перайгравалі.

Але, вяртаючыся да адказу на ваша пытанне, скажу яшчэ раз: магчымасць захаваць адзіны Саюз ССР была. І апошняя такая магчымасць была ў чэрвені 1991 года калі, як вы памятаеце, адбылося закрытае пасяджэнне Вярхоўнага Савета, на якім выступалі У. Кручкоў, Д. Язаў, міністр абароны, і міністр унутраных спраў Барыс Пуга. У той дзень, пасля выступлення сілавікоў, настрой у дэпутатаў быў рашучы, і большасць гатова была прагаласаваць за ўвядзенне надзвычайнага становішча і падвесці пад яго заканадаўчую базу. Негатыўную ролю тут адыграў Анатоль Іванавіч Лук'янаў, Старшыня ВС, які ўгаварыў дэпутатаў не спяшацца, не гарачыцца, пачакаць яшчэ дзень. Пачакалі — у выніку Гарбачовым быў аказаны мацнейшы ціск на Язава і Кручкова, і на наступным пасяджэнні яны загаварылі ўжо інакш.

— Ну а ГКЧП — гэта што, па-вашаму? Сур'ёзная спроба спынення цэнтрабежных тэндэнцый і падрыхтоўкі новага саюзнага дагавора; правакацыя з боку Гарбачова; палітычны фарс людзей, з чыіх рук сплывала ўлада?..

— Гэта была сур'ёзная справа, іншая рэч, што людзі, якія за гэта ўзяліся, не былі здольныя вырашыць праблему. Я добра памятаю 19 жніўня 1991 года, я матаўся па ўсёй Маскве — са Старой плошчы на Лубянку і г. д. Ніхто не разумеў, што адбываецца ў краіне. Якое надзвычайнае становішча, які ГКЧП? На Лубянцы, у КДБ, сядзяць узброеныя людзі, перад імі ляжаць канверты са спісамі асоб, якіх трэба было, скажам, інтэрніраваць, як гэта адбылося ў Польшчы дзесяццю гадамі раней: апазіцыянераў змясцілі ў санаторыі, далі ім добрае харчаванне — сядзіце, хлопцы, адпачывайце. Вось гэта было задумана і ў нашай сітуацыі. Дык вось, ляжаць канверты, людзі чакаюць загаду ўскрыць іх і паехаць выконваць загад. Я ўпэўнены, што яны зрабілі б гэта без ваганняў. Але палітычная імпатэнцыя кіраўніцтва загубіла справу, не хапіла валявых якасцяў, у тым ліку і ў маршала Язава, які ў выніку дазволіў надзець на сябе наручнікі. Усе гэтыя пасляваенныя дзесяцігоддзі спакою, стабільнасці расхаладзілі нашых генералаў і яны аказаліся няздольнымі аддаць загад, які не прадугледжваў ніякіх жорсткіх мераў.

— Вядома, што ваш агульнанародны расійскі саюз выступае за аднаўленне адзінай саюзнай дзяржавы, але на новых прынцыпах. Што гэта значыць?

— Вопыт паказаў, што дзяржавы, створаныя па нацыянальнаму прынцыпу, няўстойлівыя, патрэбна іншая — тэрытарыяльная аснова аб'яднання. Мы ўпэўненыя, што ў 2020 годзе не будзе на палітычнай карце свету ні Расіі, ні Беларусі, ні Украіны. Будзе адна суверэнная дзяржава — Саюз ССР, з адной канстытуцыяй, з адным парламентам, адным прэзідэнтам, без «вертыкальных» міністэрстваў. Новы Саюз будзе складацца з тэрытарыяльных утварэнняў: узбуйненых абласцей, краёў і г.д., якія будуць у межах сваёй кампетэнцыі вырашаць надзённыя людскія і вытворчыя праблемы на месцы.

— А як жа нацыянальныя мовы, культуры?

— Усё гэта неабходна захоўваць і развіваць.

— І вы сур'ёзна лічыце, што нацыянальная самасвядомасць у XXI стагоддзі будзе яшчэ ніжэйшая, чым зараз, і што не знойдуцца на тэрыторыі той жа сённяшняй Расіі ці Грузіі, Беларусі ці Эстоніі нацыянальныя лідэры, якія скажуць: навошта нам гэта, мы вельмі розныя і хочам жыць сваім жыццём?

— Вядома, такая небяспека ёсць, але з самага пачатку ў саюзнай канстытуцыі будзе запісана, што выхад з Саюза любога яго суб'екта немагчымы. І гэта вырашыць усе праблемы.

— Вы бачыце гэты новы Саюз у межах былога СССР?

— Так, я ўпэўнены, што ўсе былыя рэспублікі СССР прыйдуць да інтэграцыі — яшчэ больш шчыльнай, чым яна была ў СССР. Вядома, гэта няпроста, гэта шматступеньчаты, шматхадовы шлях. Гэты працэс ужо пачаўся. Мы падтрымліваем тыя намаганні, якія ажыццяўляе ў гэтым накірунку беларускае кіраўніцтва, ваш прэзідэнт і парламент. Мы ўсе ў даўгу перад вамі. Расійскі народ гатовы прайсці сваю частку шляху. Зараз нам перашкаджае выканаўчая ўлада РФ, сродкі масавай інфармацыі. Вось чаму на першым плане ў нас стаіць змена кіраўніцтва Расіі, затым — рэальны саюз з Беларуссю, правядзенне агульных выбараў, стварэнне наднацыянальных органаў улады; на трэцім этапе — падключэнне да гэтага працэсу Украіны, сённяшняе кіраўніцтва якой непазбежна страціць свае пазіцыі ў выніку маючых адбыцца выбараў у Вярхоўны Савет і прэзідэнта.

Затым — Арменія, больш як мільён жыхароў якой паставілі свае подпісы пад патрабаваннем далучыцца да беларуска-расійскага Саюза.

— А Прыбалтыка як? Яны ж хутка членамі НАТО стануць...

— Думаю, не паспеюць. Найбольш перспектыўнай мне бачыцца сітуацыя ў Латвіі. Я сустракаўся нядаўна з Альфрэдам Рубіксам, чалавекам, які шэсць гадоў правёў за кратамі за свае перакананні. Сёння яго папулярнасць неймавернейшая. У іх неўзабаве адбудуцца выбары ў Сейм, дык вось многія палітычныя сілы звязваюць свае надзеі менавіта з Рубіксам. Сам ён, на жаль, не можа балаціравацца, як былы зняволены (спецыяльна пад яго быў створаны гэты закон), але яго прыхільнікі і паслядоўнікі пойдуць да канца. Сёння, па прагнозах, яны могуць узяць 30 працэнтаў месцаў у латвійскім Сейме, а гэта азначае, што створаная імі фракцыя зможа накладваць вета на любыя рашэнні парламента, значыць не быць Латвіі ў НАТО. Затым будуць вернуты страчаныя правы рускамоўнага насельніцтва, якое не мае зараз права голасу, і ўсе праблемы будуць зняты.

Больш складаная сітуацыя з Літвой, але і там, я думаю, ва ўмовах крызісу насельніцтва зразумее, з кім яму ісці.

Больш таго, наш новы Саюз можа быць значна шырэйшым, чым быў. Да яго могуць далучыцца Сербія, Грэцыя, Балгарыя — праваслаўныя хрысціянскія краіны, якія не захочуць трываць уціску ў адносінах да сябе з боку гнілой заходняй культуры, філасофіі, узаемаадносінаў паміж людзьмі. Так што я аптымістычна гляджу ў будучыню.

— Віктар Імантавіч, на вашым пінжаку — значок народнага дэпутата СССР. Вядома, што і па сённяшні дзень у Маскве дзейнічае Пастаянны прэзідыум З'езда народных дэпутатаў Сажы Умалатавай, Вярхоўнага Савета, апошні нават нядаўна прысвоіў званне Героя Сацыялістычнай Працы работніцы адной з беларускіх фабрык. Якая, па-вашаму, роля гэтых органаў сёння?

— На жаль, толькі гэтым яна і заканчваецца. Праводзяцца нейкія пасяджэнні, прымаюцца рашэнні, кагосьці ўзнагароджваюць. Карыснае тут толькі тое, што мы захоўваем пераемнасць легітымных органаў улады — ад аднаго Саюза да другога. Вы ж памятаеце, што ЗША ніколі не прызнавала факта ўваходжання прыбалтыйскіх рэспублік у састаў СССР, там існавалі пасольствы гэтых краін, яны нікога не прадстаўлялі, але яны былі. Вось чаму карысны сам факт адзіных легітымных органаў улады СССР у сённяшніх умовах.

— Каго вы бачыце лідэрам адзінай дзяржавы, хто павядзе за сабой народы?

— Сёння на постсавецкай прасторы я не бачу такога чалавека. Мы вельмі цэнім намаганні Аляксандра Лукашэнкі ў інтэграцыйных працэсах, але яго не пусцяць на агульнасаюзны ўзровень, яго не пусцяць у Расію, а з Мінска ён мала што зможа зрабіць.

Гутарыў Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

ТОЛЬКІ ФАКТ

Вядома, што на Зямлі ўжо пабывала і памерла каля 150 мільярдаў чалавек. Рэкорд па працягласці жыцця — 252 гады. Менавіта столькі пражыў Лі Чунг Юн з Тыбета.

***Уклады насельніцтва* рэспублікі ў камерцыйных банках на 1 студзеня дасягнулі 12,2 трыльёна рублёў.**

Па экспертных ацэнках, на тэрыторыі нашай краіны знаходзіцца звыш 30 тысяч чалавек, якія *прыбылі з краін СНД* і хадайнічаюць аб прадастаўленні ім статусу бежанца, і больш за 4,5 тысячы грамадзян з краін далёкага замежжа, якія па розных прычынах не хочуць вяртацца на радзіму.

СОНЦА — СЁННЯ

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	7.04	17.42	10.38
Віцебск –	6.56	17.30	10.34
Магілёў –	6.53	17.31	10.38
Гомель –	6.48	17.31	10.43
Гродна –	7.19	17.57	10.38
Брэст –	7.17	18.00	10.43

МЕСЯЦ

Маладзік 26 лютага
З 8.46 — 2-ія Месяцавыя суткі.
Месяц — у сузор'і Рыбаў.

ІМЯНІНЫ

Пр. Кірыла, Ісаакія, Міхаіла К. Габрыэля, Анастасіі

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае надвор'е, на паўночным захадзе кароткачасовыя ападкі. Тэмпература паветра ў Віцебску — 3—5, Гродне, Мінску і Магілёве — 4—6, Брэсце — 5—7, Гомелі — 6—8 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак воблачна з праясненнямі, часам ападкі. Тэмпература 28-га ўначы — 0—5, удзень — 2—7 градусаў цяпла; 1 сакавіка ўначы і ўдзень — мінус 1—плюс 3.

Калектыў Консульскага ўпраўлення Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне Генеральнаму консулу Рэспублікі Беларусь у Даўгаўпілсе МАРКОВІЧУ Васілю Міхайлавічу ў сувязі з трагічнай гібеллю БРАТА Лявонція.

ПАДЗЕЯ

...ЯК АДЗНАКА ЗА ДРУЖБУ НАРОДАЎ

Стала ўжо традыцыяй, калі выбітныя майстры беларускай літаратуры ўшаноўваюцца суседнімі дзяржавамі. Васіль Быкаў, Святлана Алексіевіч... Высокі латышскі «Ордэн трох зорак» атрымаў днямі народны паэт Беларусі Рыгор Барадулін.

Найпершая падстава для такой пачэснай увагі дзяржавы-суседкі — актыўная шматгадовая праца паэта на ніве беларуска-латышскага літаратурнага, культурнага пабрацімства. Здаўна ў выданнях энцыклапедычнага кшталту пазначана: «На беларускую мову пераклаў п'есу «Вецер, вей!» Я. Райніса... Можна шмат гаварыць пра зробленае Рыгорам Барадуліным па асваенню, прачытанню латышскай культуры, латышскай літаратуры. Як, між іншым, і рускай, і польскай, і яўрэйскай... Перакладчыцкая работа Рыгора Барадуліна мае адну важную асаблівасць: ва ўсе гады, працуючы на ніве, якая ідэалагічна пазначалася тэзісам «дружба народаў — дружба літаратур», мастак выбіраў для прачытання, асэнсавання, перакладу сапраўдныя творы, сапраўдную паэзію.

Уручыла «Ордэн трох зорак» беларускаму паэту Часовая Павераная ў справах Латвійскай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь Інгрыда Лэўрэнц. З вітаннямі і віншаваннямі Рыгору Барадуліну на ўрачыстую вечарыну ў Літаратурны музей Янкі Купалы прыйшлі Васіль Быкаў, Ніна Мазай, Карлас Шэрман, Таццяна Процька, Радзіслаў Лапушын, Уладзімір Пузыня, Адам Мальдзіс, Сяргей Панізнік, Віктар Скарабагатаў, многія сябры і блізкія паэту людзі.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.
Фата Уладзіміра ШЛАПАКА.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Панядзелак, 2 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Рэзананс.
8.50 Тэлебарометр.
9.05 «Сёння з вамі...»
9.45 Мультфільмы.
10.10 Здароўе. «Атручванне медыкаментамі».
10.40 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
11.35 Абібок.
12.05 Тэленавігатар.
12.25 «А музыка гучыць...»
13.00, 15.00, 18.00, 0.10 Навіны.
13.10 «Юлія Урэўская». Маст. фільм. 1-я серыя.
14.15 «Восем збаноў жывой вады». Дак. фільм.
14.40 Параграф.
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 ТБ — школе. Пазакласнае чытанне. 3-і клас.
16.05 Мультфільм.
16.30 Рэгіён.
17.00 «Канцэртны сезон».
17.30 Госці ў хату.
18.20 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
19.15 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...»
20.05 Прэм'ера цыкла. «Марскі бой». Тэлелато.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 «Родная кроў». Маст. фільм.
23.40 Трэці тайм.
0.25 «Чацвёрка нечаканых нахлебнікаў». Серыял.

ГРТ

17.00, 0.20 Навіны.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Панядзелак з Познерам. Праграма «Чалавек у масцы».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 «Полтэргейст».
21.45 «Жыццё выдатных людзей».
22.20 «Дваранскае гняздо». Фільм.
0.30 Праграма перадач.

«Расія»

13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
13.25 «Заснуўшы пасажыр». Дэтэктыў.
15.00 «Маленькі бадзяга». Серыял.
16.30 Пошта РТР.
17.00 Красворд.
17.30 «Рабро Адама». Маст. фільм.
19.30 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.50 «Так, спадар міністр». Серыял.
21.20 «Пецярбургскія тайны». Тэлесерыял.
22.55 Дзяжурная часць.
23.10 Аўта-шоу.
23.40 Тавары — поштай.
23.55 Прагноз надвор'я.

«Культура»

7.00 Праграма перадач.
7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 «Чароўны голас Джэльсаміна». Маст. фільм. 1-я серыя.
8.25 «Дзень нараджэння». Відэафільм-эсэ.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 «Калі б ведаць!» Да 100-годдзя МХАТа.
9.45 «Музыка з Пецярбурга».
10.25 «Старое танга», «Клеапатра, Лізавета, Кармэн».
11.05 «Пецярбургскія партрэты». Паэт А. Козыраў.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Матылёк... матылёк». Спектакль.
12.50 Музычны экспромт.
13.20 «Культура гарадоў свету». Нататкі з Іерусаліма.
13.35 «Сага аб Бетанкуры». Дак. фільм.
14.15 «Ілюзіі і гукі». Сімфоніі Д. Вертава.
14.45 Час кніг.
15.05 «Чэленджэрс». Серыял.
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.10 Загадкі архіва Мандэльштама.
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Міжнародны агляд.
17.45 «Скарбы Пецярбурга». Эрмітаж.
18.00 «Настальгія па Рыўеры». Дак. фільм.
18.55 «Тэатр аднаго мастака». «Залаты дождж». Рэмбрант.
19.15 Цуда-казка.
19.50 «Маўзалей на набярэжнай». Мастацка-публіцыстычны фільм.
20.45 Пасля навінаў...
21.05 «Труфальдзіна з Бергама». Маст. фільм. 1-я серыя.
22.10 Мне сніцца Ясная Паляна.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 «Круты Уокер: правасуддзе па тэхаску». Серыял.
9.10 Учора ў «Выніках».
10.10 Вынікі. Спорт.
10.40 «Усяго» з Віктарам Шандаровічам.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць». Частка 6-я.
13.20 «Жорсткая краіна». Маст. фільм (ЗША).
15.20 Праграма для дзяцей «Вуліца Сезам».
15.50 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
16.40 «Шпіёны». Дак. серыял. Фільм 15-ы. «Дыпламатыя ЦРУ» (ЗША).
17.10 На запас.
17.20 Крымінал.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Баявік «Лепшыя з лепшых» (ЗША).
21.50 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». Серыял.
22.40 Сённячка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.40 Сінеманія: усё пра кіно.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Міхайла Ламаносаў». Маст. фільм. «Ад нетраў сваіх». 1-я серыя.
19.40 Тавары да свята 8 Сакавіка.
19.45 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.15 «Ваўчаня». Мультсерыял.
20.40 Аўтамабілі і запчасткі.
20.45 Музыка на тэлеканале.
21.45 Праграма Алена Жабера.
22.10 Відэа-тавары.
22.15 Дэтэктыў «Незнаёмец у доме».

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Аўторак, 3 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.34 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...»
8.50 Музычны антракт.
9.05 ТБ — школе. Пазакласнае чытанне. 3-і клас.
9.30 Дзіцячы экран.
10.00 Музычны салон.
10.35 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
11.30 Бон-тон.
11.55 «Ён нарадзіўся на Ражство». Тэленарыс.
12.25 Акалада.
13.15 «Юлія Урэўская». Маст. фільм. 2-я серыя.
14.25 «У хвіліны музыкі». Дак. фільм.
14.40 «Макаёнка, 9».
15.15 ТБ — школе. Музыка. 2-і клас.
15.35 «Усё пра ўсё».
16.00 Востраў натхнення.
16.15 «Кола лёсу». Дак. фільм.
16.30 Урокі Н. Наважылавай.
17.00 «Зялёны бор». Дак. фільм.
17.25 Шматгалоссе.
18.20 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
19.15 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...»
20.05 Беларускі дом.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 «Развітальныя гастролі». Маст. фільм.
23.25 Міжнародныя спартыўныя навіны.
24.00 Беларускі КВЗ у Балтыі.
1.15 «Чацвёрка нечаканых нахлебнікаў». Серыял.

ГРТ

17.00, 22.15 Навіны.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Тэма.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Камедыя Яўгена Маргунова «Калі казакі плачуць».
21.20 Футбол. Кубак УЕФА. 1/4 фіналу. «Аякс» (Галандыя) — «Спартак» (Масква).
23.25 Праграма перадач.

«Расія»

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
7.00 Дзяжурная часць.
7.15 Тавары — поштай.
7.20 К. М. К. прадстаўляе.
7.25 На заметку.
7.30 Грошы.
7.45 Графаман.
7.55 Праваслаўны каляндар.
8.00 Дыялогі аб жывёлах.
9.05 «Санта-Барбара».
13.35 Гістарычны фільм «Сісі і пацалунак імператара» (Германія).
15.15 Гандлёвы дом «Ле Монці».
15.30 «Маленькі бадзяга». Серыял.
16.30 Пошта РТР.
16.40 Каханне з першага погляду.
17.15 Меладрама «Адзінокая жанчына жадае пазнаёміцца».
19.30 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.50 «Сабачы свет». Серыял.
21.20 «Пецярбургскія тайны». Тэлесерыял.
22.55 Дзяжурная часць.
23.05 Гарачая дзесятка.
0.00 Тавары — поштай.
0.15 Прагноз надвор'я.

«Культура»

7.00 Праграма перадач.
7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 «Настальгія па Рыўеры». Дак. фільм.
8.15 «Скарбы Пецярбурга».
8.30 «Даліна дзяцінства».
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 «Труфальдзіна з Бергама». Маст. фільм. 1-я серыя.
10.10 «Чужое жыццё іграю як сваё». В. Гафт.
11.05 «Ноўгарад». Дак. фільм. Частка 1-я.
11.30 Праграма перадач.
11.35 Элегія. Амалія Рэзніч.
12.10 «Смерць Пазухіна». Спектакль.
14.05 «Культура гарадоў свету». Эпоха ракако ў Байрэйце.
14.20 Ноу хау.
14.30 «З. Сатклава прадстаўляе...» Перадача 3-я.
15.05 «Чэленджэрс». Серыял.
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.05 Паклоннікам Тэрпсіхоры.
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «2003» Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 «Рускае памесце». Бярнова.
17.35 Тэатральная правінцыя.
18.00 «Луўр з майстрамі». Дак. фільм.
18.50 «Пецярбургскія сюжэты». Аўтарская праграма І. Залатускага «Гогаль і Дастаеўскі».
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Народжаны ў свята». В. Розаў.
20.45 Пасля навінаў.
21.05 «Труфальдзіна з Бергама». Маст. фільм. 2-я серыя.
22.10 «Царская ложа». Пласіда Дамінга.
22.50 У гасцях у Алены Языковай.
23.25 Праграма перадач.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску».
9.15 Крымінал.
9.35 «Рускае стагоддзе».
10.00 Зразумей мяне.
10.30 Дог-шоу «Я і мой сабака».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць». Частка 7-я.
13.20 Сільвестр Сталоне ў вострасюжэтным фільме «Бунтар» (ЗША).
14.40 «Чароўная прырода. Найбольш эфектныя ландшафты свету». Дак. фільм (Германія).
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
16.40 «Шпіёны». Дак. серыял. Фільм 16-ы. «Майстар дэзінфармацыі» (ЗША).
17.10 На запас.
17.20 Крымінал.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 «Нішто не працягваецца вечна». Маст. фільм (ЗША). 1-я серыя.
20.40 Праграма на біс. «Лялькі».
21.50 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». Серыял.
22.40 Сённячка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.40 «Залаты грамафон». Музычная праграма НТБ і «Рускага радыё».
23.50 Ток-шоу «Змрок».

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Міхайла Ламаносаў». Маст. фільм. «Ад нетраў сваіх». 2-я серыя.
19.45 Урокі французскай.
20.15 «Ваўчаня». Мультсерыял.
20.40 Навіны адпачынку і турызму.
20.45 «Знесеныя ветрам». Маст. фільм. 1-я частка.
21.45 Тэлемагазін.
22.00 «Французская жанчына». Маст. фільм.

Серада, 4 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 «Добрай раніцы, Беларусь!»
8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.35 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...»
8.50 Прэм'ера песні.
9.05 ТБ — школе. Музыка. 2-і клас.
9.25 «Усмешка Белай каралевы». Тэлепрадстаўленне.
10.25 Аўта-парк.
10.40 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
11.30 Відзьма-нявідзьма.
12.30 «А музыка гучыць...»
13.15 «Чужы выпадак». Маст. фільм.
14.25 «Справа па абвінавачванню». Дак. фільм. «Сезон палявання».
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 Мультфільмы.
16.00 Праграма «5x5».
16.30 Акаляючае асяроддзе.
17.00 Урачыстае пасяджэнне і канцэрт, прысвечаныя Дню беларускай міліцыі. Прамая трансляцыя.
19.05 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
19.55 Беларускі хіт-парад.
20.00 «Сёння з вамі...»
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 А. Фацюшын, А. Абдулаў, А. Парахаўшчыкоў у маст. фільме «Жывая мішэнь».
23.50 Цёмны пакой.
0.15 Каралеўскае паляванне.
0.55 «Чацвёрка нечаканых нахлебнікаў». Серыял.

ГРТ

17.00, 23.05 Навіны.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Леанід Ярмольнік у праграме «Залатая ліхаманка».
19.10 Чалавек і закон.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Лайза Мінелі ў фільме «Кабарэ».

«Расія»

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
7.00 Дзяжурная часць.
7.15 Тавары — поштай.
7.20 Медыцынскі веснік.
7.25 На заметку.
7.30 Грошы.
7.45 Графаман.
7.55 Праваслаўны каляндар.
8.00 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
8.30 «Так, спадар міністр». Серыял.
9,05 «Санта-Барбара».
13.30 «Раганосец». Маст. фільм.
15.05 «Маленькі бадзяга». Серыял.
16.30 Красворд.
17.05 «Салодкая жанчына». Маст. фільм.
19.30 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.50 Сам сабе рэжысёр.
21.20 «Пецярбургскія тайны». Тэлесерыял.
22.55 Дзяжурная часць.
23.05 Жывая калекцыя.
0.00 Тавары — поштай.
0.15 Прагноз надвор'я.

«Культура»

9.00, 11.00, 17.00 Навіны.
9.05 Праграма перадач.
9.10 «Труфальдзіна з Бергама». Маст. фільм. 2-я серыя.
10.15 «Тэатр аднаго мастака». «Залаты дождж». Рэмбрант.
10.35 Тэатральная правінцыя.
11.05 «Мелодыі старога Пецярбурга». «Кашачы канцэрт».
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Акадэмічная гадзіна». А. Равіковіч.
12.30 Лад жыцця.
13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
13.20 «Культура гарадоў свету». Нататкі з Іерусаліма.
13.35 З цыкла «Усе сімфоніі Бетховена». Сімфонія № 9.
14.45 Час кніг.
15.05 «Чэленджэрс». Серыял.
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.05 Паклоннікам Тэрпсіхоры.
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Акадэмія спорту.
17.30 «Рускі Эсхіл» Петэра Штайна». Перадача 2-я.
18.00 «Клавір». Музычна-літаратурная кампазіцыя па творах В. А. Моцарта і А. С. Пушкіна.
18.20 «Яго любілі ўсе...» Вечар памяці Яўгена Еўсцігнеева.
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Я паставіў на зеро». С. Шарсцюк.
20.25 «Рамансіяда-98». Усерасійскі конкурс маладых выканаўцаў рускага раманса.
20.45 Пасля навінаў.
21.05 «Будзем весяліцца, пакуль мы маладыя». Успамінае Ю. М. Лотман.
21.45 «Мёртвыя душы». Спектакль. Частка 1-я.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 Дак. фільм.
8.30 Свая гульня.
9.15 Паліцэйскія будні.
9.30 Герой дня без гальштука.
10.00 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.30 «Лялькі».
10.40 «Асяроддзе». Экалагічная праграма.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар».
13.20 «Тры колеры: сіні». Маст. фільм (Францыя—Польшча—Швейцарыя). Фільм 1-ы.
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
16.40 «Шпіёны». Дак. серыял. Фільм 17-ы. «Разведчык, контрразведчык!» (ЗША).
17.10 На запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 «Нішто не працягваецца вечна». Маст. фільм. 2-я серыя.
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. «Ювентус»—«Дынама» (Кіеў).
23.30 Сённячка.
23.50 Сёння апоўначы.
0.15 Дзённік Лігі чэмпіёнаў.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Міхайла Ламаносаў». Маст. фільм. «Ад нетраў сваіх». 3-я серыя.
19.45 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.15 «Ваўчаня». Мультсерыял.
20.40 Тавары да свята 8 Сакавіка.
20.45 «Знесеныя ветрам». Маст. фільм. 2-я частка.
21.45 Музантракт.
22.10 Нерухомасць і будаўнічыя матэрыялы.
22.15 «Вуліцы ў агні». Маст. фільм.

Чацвер, 5 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

15.00, 18.00, 0.25 Навіны.
15.15 ТБ — школе. Музыка. 5-ы клас.
15.45 Дзіцячы экран. «Насустрач».
16.10 «Тэлек-шоу».
16.25 Роднае слова. «Кнігазбор».
17.00 «Кветкі для настаўніцы». Святочная праграма да Дня жанчын.
17.25 Канцэртны сезон. Да 40-годдзя творчай дзейнасці музыканта і педагога С. А. Салдатавай.
18.20 «Дачка махараджы». Тэлесерыял.
19.15 «Сёння з вамі...» Псіхолаг Надзея Цыркун.
19.55 Зроблена ў Беларусі. Гомельскі хімічны завод.
20.10 Крымінальная хроніка.
20.30 «О вясна, без канца і без краю...»
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 З. Лаціновіч у маст. фільме «Сіндбад».
23.45 «О вясна, без канца і без краю...»
23.55 «Крок». Праграма для моладзі.
0.40 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
1.10 «Чацвёрка нечаканых нахлебнікаў». Серыял.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.00 Чалавек і закон.
9.35 Пакуль усе дома.
10.15 Дамашняя бібліятэка.
10.25 Тэлегульня «Гэтыя забаўныя жывёлы».
11.15 Праграма «Разам».
14.20 «Неверагодныя прыгоды Джоні Квеста». Мультсерыял.
14.45 Класная кампанія.
15.15 Лега-го!
15.40 «Новыя прыгоды Робін Гуда». Серыял.
16.10 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Тэлегульня «Гэтыя забаўныя жывёлы».
19.00 «У пошуках страчанага». Лідзія Смірнова. Вядучы — Г. Скараходаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Трус, Балбес, Бывалы ў камедыі «Сабака Барбос і незвычайны крос».
20.55 Футбол. Кубак кубкаў. 1/4 фіналу. «АЕК» (Грэцыя» — «Лакаматыў» (Масква).
23.15 Яшчэ раз пра каханне. Ірына Мятліцкая і Мікалай Яроменка ў меладраме «Раман у рускім стылі».

«Расія»

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
7.00 Дзяжурная часць.
7.15 Тавары — поштай.
7.20 «Стронг» прадстаўляе.
7.25 На заметку.
7.30 Грошы.
7.45 Графаман.
7.55 Праваслаўны каляндар.
8.00 Своечасова.
8.30 Сам сабе рэжысёр.
9.05 «Санта-Барбара».
13.35 «Пахаванне Сталіна». Маст. фільм.
15.30 «Маленькі бадзяга». Серыял.
16.30 На дарогах Расіі.
16.45 Каханне з першага погляду.
17.20 Фільм «Жанчыны і мужчыны. Гісторыя спакушэння» (Вялікабрытанія).
19.30 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.50 Доўгань-шоу. «Чароўны лабірынт».
21.20 «Пецярбургскія тайны». Тэлесерыял.
22.55 Дзяжурная часць.
23.10 Лепшыя гульні НБА.
23.50 Тавары — поштай.
0.05 Прагноз надвор'я.

«Культура»

17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 «Паніхіда» Паўла Часнакова.
18.00 Новае кіно.
18.25 Харэограф Мікалай Агрызкаў.
18.45 Відэафільм. «Сталін з вамі...»
19.15 Цуд-казка.
19.30 Навіны культуры.
19.50 Тэатр Армена Джыгарханяна.
19.55 «Урокі майстра». С. Пракоф'еў.
20.40 З успамінаў Яўгена Шварца.
20.45 Пасля навінаў...
21.05 «Набожная Марта». 1-я серыя.
22.10 «Мёртвыя душы». Спектакль. Частка 2-я.
23.00 Навіны культуры.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». Серыял.
9.15 «Крымінальная Расія. Сучасныя хронікі». Дак. серыял. Фільм 4-ы. «Па следу сатаны». Частка 2-я.
9.45 Стагоддзе футболу.
10.15 Перахват.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць». Частка 9-я.
13.20 «Тры колеры: белы». Маст. фільм (Францыя—Польшча—Швейцарыя).
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
16.40 «Шпіёны». Дак. серыял. Фільм 18-ы. «Палёт над Расіяй» (ЗША).
17.10 На запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Хакейны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 «Закаханы па ўласнаму жаданню». Маст. фільм.
20.40 «Лялькі».
21.50 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». Серыял.
22.40 Сённячка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.40 Баскетбол. Агляд матчаў чэмпіянату NBA.
23.55 «Байкі са склепа». Мультфільм для дарослых.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Міхайла Ламаносаў». Маст. фільм. «Вароты вучонасці». 1-я серыя.
19.45 Навіны «К-відэа».
20.15 «Ваўчаня». Мультсерыял.
20.40 Медыцына і здароўе.
20.45 «Знесеныя ветрам». Маст. фільм. 3-я частка.
21.45 Тэлемагазін.
22.00 Музычны канвеер.
22.55 Тавары да свята 8 Сакавіка.
23.00 «Вырадак пекла». Мультфільм для дарослых.

Пятніца, 6 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 0.35 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...»
8.55 Паэтычны радок. «Заставайцеся каханымі».
9.05 ТБ — школе. Музыка. 5-ы клас.
9.35 «Паміж мінулым і будучыняй».
10.00 «Дачка махараджы». Тэлесерыял (Італія — Германія).
11.35 Зорная ростань.
12.10 Тураб'ектыў.
12.30 «А музыка гучыць...»
13.15 «Саўраска». Маст. фільм для дзяцей.
14.20 Мультфільм.
14.35 «Лёс мой і надзея».
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 «Пераход».
16.10 «Партрэт майго настаўніка». Тэленарыс.
16.30 «Я люблю джаз». Саксафаніст Стас Грыгор'еў.
17.00 Урокі Н. Наважылавай.
17.30 «Мой родны кут». «Масленіца». Дак. фільм.
18.20 «Дачка махараджы». Тэлесерыял (Італія — Германія).
19.15 Беларускі хіт-парад.
19.20 «Сёння з вамі...» Мастацкі кіраўнік Дзяржаўнага маладзёжнага тэатра эстрады Алег Цівуноў.
20.00 Гультай.
20.30 «О вясна, без канца і без краю...»
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Банка коміксаў».
22.10 Эрык Робертс у маст. фільме «Свабоднае падзенне». (ЗША).
23.45 «О вясна, без канца і без краю...»
23.55 Аўта-парк.
0.05 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
0.50 Мікі Рурк і Кім Бэсінджэр у маст. фільме «9 1/2 тыдняў» (ЗША).

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.05 Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.05 Клуб падарожнікаў.
9.55 «Капрызная прынцэса». Мультфільм.
10.15 Хатняя бібліятэка.
10.25 Іграй, гармонік любы!
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Фільм-казка. «Варвара-краса, доўгая каса».
15.40 Вуліца Сезам.
16.10 Музычная праграма «50 x 50».
16.35 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.05 Надвор'е.
18.10 Здароўе.
18.45 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Вялікія сышчыкі: Каломба ў дэтэктыве «Раман без заканчэння».
22.15 Погляд.
23.20 Вупі Голдберг у баевіку «Хлопцы прэч».

«Расія»

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.30 Весткі.
7.00 Дзяжурная частка.
7.15 Тавары — поштай.
7.20 Е. М. К. прадстаўляе.
7.25 На заметку.
7.30 Грошы.
7.45 Графаман.
7.55 Праваслаўны каляндар.
8.00 «Чырвоная кніга». Экалагічная экспедыцыя РТР.
8.30 «Сабачы свет». Тэлесерыял (Канада).
9.05 Серыял «Санта-Барбара».
13.35 Брыджыт Бардо ў камедыі «Яе шлюбная ноч». (Францыя).
15.05 Серыял «Маленькі бадзяга».
16.30 Пошта РТР
16.45 Красворд.
17.20 Фільм «Жанчыны і мужчыны. Тры кароткія гісторыі» (Вялікабрытанія).
19.30 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.50 Маскі-шоу.
21.35 Бэзавы туман.
22.55 Дзяжурная частка.
23.10 Псіхалагічная драма «Каханне дастаўляе боль» (Галандыя).
0.35 Тавары — поштай.
0.50 Прагноз надвор'я.

«Культура»

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 Дак. фільм «Луўр з майстрамі».
8.10 «Урокі майстра». С. Пракоф'еў.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Харэограф Таццяна Баганава.
9.20 Спектакль «Дзяцінства. Маленцтва. Юнацтва». Частка 1-я. «Дзяцінства».
10.40 «Яшчэ адна старонка». Іграе Квартэт імя П. Чайкоўскага.
11.05 Пецярбургская вуліца з раніцы да вечара.
11.35 «Як паказаць мастака». Яўгенія Савіна.
12.05 Музычны экспромт.
12.15 «Фатаграфія на памяць». Валянціна Талызіна.
13.20 «Вакзал мары». Аўтарская праграма Ю. Башмета.
14.00 Мы былі...
14.20 «Культура гарадоў свету». Японскі калейдаскоп.
14.30 «Хто там...» Праграма В. Верніка.
15.05 «Чэленджэрс».
15.30 «Падарожжа ў часе».
16.25 «Лукамор'е».
16.45 Камп'ютэр.
17.05 «Музыка з Пецярбурга». Балярына Вольга Чэнчыкава.
17.45 Дак. дэтэктыў «Кругаварот».
18.00 Баярскі двор.
18.30 За рамкамі партрэта.
18.35 Метамарфозы А. Камбуравай.
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Тата». Успаміны Марыны Шаляпінай.
20.15 Тайна старой графіні.
20.45 Пасля навін.
21.05 Маст. фільм.»Набожная Марта». 2-я серыя.
22.20 Музыка Вены.

НТБ

5.00, 9.00 Сёння раніцай.
8.05 Дак. серыял «Гісторыя сабакі». «Ракавая прывязанасць».
9.15 Маст. фільм «Вяртанне Батэрфляй».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.20 «Стары тэлевізар» успамінае: «ТАСС упаўнаважаны заявіць». Частка 10-я.
12.30 Час «Ч» з Вольгай Кучкінай.
13.20 Маст. фільм «Тры колеры: чырвоны». Фільм 3-ці.
15.20 Вуснамі дзіцяці.
15.50 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч»,
16.40 Дак. серыял «Шпіёны». Фільм 19-ы». «Нелегал у Дамаску» (ЗША).
17.10 У запас.
17.20 Крымінал.
17.35 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Дэтэктыў «Лякарства супраць страху».
20.40 Праграма на біс. «Лялькі». «Яны змагаліся за Радзіму».
21.35 Містычны трылер «Людзі-кошкі» (ЗША).
23.40 Шоу Мікалая Фаменкі «Імперыя страсці».
0.20 Мультфільм для дарослых «Байкі са склепа».

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў», «Вароты вучонасці». 2-я серыя.
19.40 Тавары да свята 8 Сакавіка.
19.45 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.15 Мультсерыял «Ваўчаня».
20.40 Аўтамабілі і запчасткі.
20.45 Маст. фільм «Знесеныя ветрам», 4-я частка.
21.45 Спорт-action.
22.10 Навіны адпачынку і турызму.
22.15 Маст. фільм «Бандыт».

Субота, 7 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00, 15.00 Навіны.
8.20 Серыял «Сабачы дом» (ЗША).
9.10 «Я малюю». Аплікацыя.
9.25 Здароўе.
9.50 Сталіца.
10.10 Сутнасць.
10.45 «Усё нармальна, мама!»
11.15 Вока. Пра рэкламу і не толькі...
11.35 Вяршыня свету.
12.00 Зроблена ў Беларусі.
12.15 «О вясна, без канца і без краю...»
12.25 «Жаданае каханне».
13.50 Чацвёртае вымярэнне.
14.15 Тэлеспорт.
15.15 Тэлебом.
16.10 «Сурок». Тэленавела.
16.30 Ток-шоу «Гэта мая работа». Хатняя гаспадыня.
16.55 «О вясна, без канца і без краю...»
17.05 Маст. фільм «Элізабет Тэйлар і яе мужчыны». 1-я і 2-я серыі.
18.30 «Бенефіс». Народная артыстка Беларусі «Святлана Акружная.
19.20 Дак. фільм «Жанчыны майго рамана».
19.50 «З верагодных крыніц».
20.10 Ток-шоу «Карамболь.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Г. Скакі ў маст. фільме «Соль на вашай скуры».
23.40 Трэці тайм.
24.00 Беларускі хіт-парад.
0.15 Тэлевізійны Дом кіно.
0.45 Відзьма-нявідзьма.

ГРТ

7.00 Маргарыта Церахава і Міхаіл Баярскі ў музычнай камедыі «Сабака на сене». 1-я серыя.
8.10 «Ералаш».
8.40 Лато-мільён.
8.45 Слова пастыра.
9.00, 14.00, 17.05 Навіны.
9.10 Хатняя бібліятэка.
9.30 Музычная пошта.
10.10 «Каламбур».
10.45 Смак.
11.05 Вяртанне Траццякоўкі.
11.30 Разумнікі і разумніцы.
12.20 Любімы фільм Алы Пугачовай.
14.20 У свеце жывёл.
15.00 «Ералаш».
15.25 Вялікі мультфільм «Том і Джэры».
17.05 Надвор'е.
17.15 Серыял «Спрут-4».
19.10 Джэнтльмен-шоу.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.55 Рычард Гір у славутым фільме «Красуня».
23.15 Прыгодніцкі фільм Луі Маля «Віва, Марыя!»

«Расія»

6.00 Ранішні экспрэс.
6.50 Раніца селяніна.
7.15 Прагноз надвор'я.
7.20 Мультфільм.
7.30 Поле зроку.
7.55 «Пазваніце Кузю!»
8.25 Дак. серыял «Кучугуры і наваколле».
8.50 «Ва ўсіх на вуснах».
9.25 Добрай раніцы, краіна.
10.15 Сам сабе рэжысёр.
10.45 Пошта РТР
11.10 Фільм «Жанчыны».
13.00, 19.00 Весткі.
13.30 Людзі і грошы.
14.00 Федэрацыя.
15.00 «Закон і парадак».
15.50 Пошта РТР.
16.00 Рускі бой.
16.55 Прагноз надвор'я.
17.00 Зусім сакрэтна.
17.55 Мая сям'я.
19.45 «Шэрбургскія парасоны». Маст. фільм (Францыя).
21.25 Музычны рынг — новае пакаленне. Вячаслаў Дабрынін супраць Аляксандра Марозава.
23.05 «Кветка маёй тайны». Маст. фільм.

«Культура»

9.05 Дак. фільм «Калахары — ландшафты пустыні».
9.35 Фільмы «Памяці Дастаеўскага», «Тургенеў. Вершы ў прозе». «Успаміны аб Юліі Врэўскай».
10.35 Ток-шоу «Наўздагад».
11.05 Маст. фільм «Дзяўчына маёй мары».
12.40 «Тэатр аднаго мастака». «Міф». Б. Кустодзіеў.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.20 Хроніка рэлігійнага жыцця.
13.50 Спектакль «Дзяцінства. Маленцтва. Юнацтва».
14.50 «Дом ля дарогі». Фрагменты з сюіты В. Гаўрыліна.
15.00 Навіны дня.
15.15 «Паэт у Расіі больш, чым паэт».
15.40 Дак. фільм з цыкла «Сто фільмаў аб Маскве».
15.55 Чароўны чамадан.
16.10 «Успышка». Навіны фестывальнага кіно.
16.30 Асабістая справа.
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Блеф-клуб.
17.45 Дак. фільм «Уцёкі Антуана дэ Сент-Экзюперы».
18.35 «Усё, што я змагу, праспяваю...» А. Міронаў.
19.35 Камеі Пятра Зальцмана.
19.40 Цуд-казка.
19.55 Шлягеры адыходзячага стагоддзя.
21.20 Сумная мелодыя вясёлага спектакля.
22.00 «Я дару табе зорку». Мультфільм.
22.10 Маст. фільм «Нявестка».

НТБ

7.00 Маст. фільм «Цэнтр нападзення».
8.15 Мультфільм.
8.35 Мультсерыял «Горац».
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Крымінал «Шчырае прызнанне».
9.30 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.00 Свет прыгод і фантастыкі. «Зена — каралева воінаў». 1-я серыя.
10.45 Ад «Вінта»!
11.00 «Рэйтынг прэсы» з Аляксандрам Герасімавым.
11.30 «Залаты грамафон». Музычная праграма НТБ і «Рускага радыё».
11.45 Маст. фільм «Водпуск за свой кошт». 1-я і 2-я серыі.
13.55 Мультфільм.
14.30 Свая гульня.
15.00 Сёння ўдзень.
15.15 Серыял «Нью-Йорк, Цэнтральны парк».
16.10 Маскі-шоу.
17.00 Дог-шоу.
17.30 Герой дня без гальштука.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Маст. фільм «Зімняя вішня».
20.15 «Крыху пра каханне».
20.45 Лялькі.
21.45 Надоечы-73.
22.35 «Вынікі».
22.55 «Пра гэта». Ток-шоу.
23.35 Трылер «Начная стража». 1-я серыя (ЗША).

8-ы канал.

15.00 Джойс Маер «Жыццё ў слове».
15.30 Урокі французскай мовы.
16.00 Фільм Стэнлі Донена «Шарада».
18.00 Праграма для старшакласнікаў «Равеснік».
18.30 Калекцыя 8-га канала. Кліпдэнс.
19.15 Мультфільм «Піраты цёмнай вады».
19.55 Відэатавары. Тэхніка ў быце.
20.00 Крысціна Рычы, Дуг І. Дуг у камедыі «Гэты чортаў кот».
21.25 Тавары да свята 8 Сакавіка.
21.30 Суперзоркі Галівуда. Ал Пачына.
21.55 Нерухомасць і будаўнічыя матэрыялы.
22.00 Крымінальная драма «У гарачы летні дзень».

Нядзеля, 8 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.20 Серыял «Дом сабакі» (ЗША).
9.10 Дзіцячы экран. «Зямля скарбаў».
9.35 Мульцiклуб.
10.05 Тураб'ектыў.
10.30 «Усё нармальна, мама!» Забаўляльная праграма.
11.00 «О вясна, без канца і без краю...»
11.10 «Люстэрка». Праграма для жанчын.
11.30 Арсенал. Праграма аб арміі.
11.55 «Напярэдадні будучыні».
12.20 «Тэлек-шоу».
12.40 «Супермадэль Беларусі-98». Фінал.
14.10 Алімп.
14.25 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
15.20 Вяскоўцы. Да дня жанчын.
15.45 Зорная ростань. Святочны выпуск.
16.20 Дак. фільм «Валянціна».
16.50 «О вясна, без канца і без краю...»
17.00 «Элізабет Тэйлар і яе мужчыны» (Францыя — Германія — ЗША). Маст. фільм. 3-я і 4-я серыі.
18.25 Тэленавігатар.
18.45 «Землякі». Святочны выпуск.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Тэлебарометр.
21.05 Стадыён.
21.30 Маст. фільм. «Тры колеры: чырвоны» (Францыя—Швецыя—Польшча).
23.15 Прэм'ера песні.
23.30 «У джазе толькі дзяўчаты».
23.55 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

7.00 «Сабака на сене». 2-я серыя.
8.10 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
8.25 «Дысней-клуб»: «Качыныя гісторыі».
8.55 Спортлато.
9.00, 14.00, 22.55 Навіны.
9.10 «Бесталковыя нататкі» Дзм. Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 Армейскі магазін.
11.35 «Васіліса Прыгожая». Мультфільм.
11.55 Таццяна Дароніна ў фільме «Тры таполі на Плюшчысе».
13.20 Смехапанарама.
14.20 Клуб падарожнікаў.
15.10 «Дысней-клуб»: «Новыя прыгоды Віні-Пуха».
15.35 «Дысней-клуб»: «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу».
16.05 Леанід Якубовіч у тэлегульні «Кола гісторыі».
16.50 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
17.25 Песня-98.
18.20 Надвор'е.
18.30 «Залатая серыя». «Масква слязам не верыць». 1-я серыя.
19.55 Кінаафіша.
20.00 Час.
20.55 «Масква слязам не верыць». 2-я серыя.
22.10 Клуб «Белы папугай».
23.10 Вострасюжэтны фільм «Ваўкадаў».

«Расія»

6.00 Ранішні экспрэс.
6.50 «Трое на востраве», «Заяц, які любіў даваць парады». Мультфільмы.
7.55 «Пазваніце Кузю!».
8.25 «Кучугуры і наваколле». Дак. серыял.
8.55 Добрай раніцы, краіна.
9.45 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
10.15 Рускае лата.
11.10 Творчы вечар Н. Бабкінай.
13.00 Весткі.
13.30 Каханне з першага погляду.
14.00 Парламенцкая гадзіна.
14.50 «Добры дзень, Міхаіл Міхайлавіч». Канцэрт М. Жванецкага.
16.15 «Службовы раман». Маст. фільм.
19.00 Люстэрка.
20.05 «Аншлаг» і К°.
20.50 Блакітны агеньчык.
23.00 «К-2» прадстаўляе. «Перпендыкулярнае кіно.
23.55 Конкурс прыгажосці «Міс Сусвет-97».

«Культура»

9.05 Дзіцячае ТБ. «Ціхае падзямелле». Казка. Частка 2-я.
9.30 Маст. фільм «Чароўны голас Джэльсаміна». 2-я серыя.
10.35 У Ігара Д.
11.05 Падарожжы і падарожнікі. «Скарбы Паўночнага захаду». З цыкла «Нацыянальныя паркі Амерыкі». Частка 1-я.
11.40 Спектакль «Рэвізор». Частка 1-я.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.20 Спектакль «Рэвізор». Частка 2-я.
14.40 Фармат.
15.00 Навіны дня. Хроніка чалавецтва.
15.15 Тэлесуфлёр.
15.30 «Пецярбургскі гурмэ». Кухня халасцякоў.
15.45 Кніжная крыніца.
16.00 Парадоксы гісторыі. «Злачынства графіні Панінай».
16.30 «Становішча рэчаў». Вынікі навін культуры.
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Людзі ў модзе.
17.30 «Ціхі вечар» у Берліне.
18.00 «Тэлебачанне — любоў мая». «Блакітныя агеньчыкі».
18.55 Цуд-казка.
19.10 Дак. фільм «Жэрар Філіп — прынц у натоўпе».
20.25 «Пацалунак цыганкі». Любоў Казарноўская. Частка 1-я.
21.20 Праграма перадач.
21.25 «Бэла». Відэафільм.
21.50 Маст. фільм «Кароткая сустрэча».
23.20 Прагулкі па Алупкінскаму парку.

НТБ

7.00 Музычная камедыя «Сільва».
8.35 Мультсерыял «Горац».
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Паліцэйскія будні.
9.30 «Зразумей мяне».
10.00 Свет прыгод і фантастыкі. «Зена — каралева воінаў». 2-я серыя (ЗША).
10.50 Ад «Вінта»!
11.00 Тэлегульня «Вуснамі дзіцяці».
11.30 Век футболу.
12.00 Камедыя «Высакародны венецыянец» (Італія).
14.00 «Рускі век». Таццяна Шмыга ў гутарцы з Андрэем Каравулавым.
14.30 Вяселле. Гісторыі кахання.
15.00 Сёння ўдзень.
15.15 Серыял «Нью-Йорк. Цэнтральны парк».
16.10 Перахват.
17.00 Вынікі. Прадмоўе.
17.45 Камедыя «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі».
19.40 Праграма на біс. «Лялькі».
20.00 Вынікі.
21.00 Маст. фільм «Белы палац» (ЗША).
23.00 Вынікі. Начная размова.
23.30 Трылер. «Начная варта» (ЗША).

8-ы канал

15.00 Сёння з Мерылін Хікі.
15.30 Прэмія «Оскар». Дак. фільм «Махамед Алі. Калі мы былі каралямі».
17.00 Лінда Хэмільтан, Браен Кервін у фантастычным фільме «Кінг-Конг жывы».
19.00 Музантракт.
19.55 Медыцына і здароўе.
20.00 Лайза Мінелі, Шырлі Маклейн у маст. фільме «Вестсайдскі вальс».
21.30 Навіны «К-відэа».
22.00 Мішэль Пфайфер, Джэсіка Ланж у маст. фільме «Тысяча акраў».

ЛАТАРЭЯ!

220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты ЗВЯЗДА

Да ўвагі работнікаў пошты!
Дастаўка спецыяльнай паштоўкі «Звязды» аплачана па дамоўленасці з РА «Белпошта».

БЕЛПОЧТА

Генеральны дырэктар РА «Белпошта»
Г. Я. ІГНАТОВІЧ

Мы даём Вам галоўнае – інфармацыю!

Нагадваем вам, што працягваецца падпіска на другі квартал 1998 года.

Падпісная цана «Звязды»
на месяц —
24.000 руб.
для індывідуальных падпісчыкаў,
40.000 руб.
для ведамасных падпісчыкаў;
на 3 месяцы —
72 і 120 тысяч адпаведна.

Памятайце: «Звязда» — гэта самая свежая і самая патрэбная інфармацыя.

УВАГА:

ЛАТАРЭЯ «ЗВЯЗДЫ» І РЭСПУБЛІКАНСКАГА АБ'ЯДНАННЯ «БЕЛПОШТА»!

НАПАМІНАЕМ: удзельнікам латарэі становіцца кожны, хто аформіў падпіску на «Звязду» на І паўгоддзе ці на ІІ квартал 1998 года і даслаў у рэдакцыю картку ўдзельніка розыгрышу латарэі (ПРОСЬБА: запаўняйце разборліва). Для гэтага выражце спецыяльную паштоўку «Звязды» (па пункцірнай лініі) і адпраўце яе на адрас рэдакцыі газеты (ПРОСЬБА: абанементны лісток аб падпісцы на «Звязду» і аплаце за яе высылаць у рэдакцыю не трэба — калі вы выйграеце прыз, тады перад яго ўручэннем мы папросім вас прадставіць абанемент на падпіску).

НЕПРЫЕМНА ПРА ГЭТА ГАВАРЫЦЬ, АЛЕ ТРЭБА. Просім у першую чаргу тых, хто дасылае некалькі картак удзельнікаў розыгрышу: не рабіце гэтага — падобныя факты выяўляюцца, і пакідаецца толькі адна картка. Яе публікацыя некалькі разоў на старонках газеты даецца для таго, каб вы, паважаныя чытачы, расказалі пра «Звязду» сваім родзічам, знаёмым і, калі яны вырашылі падпісацца на яе, перадалі ім картку для запаўнення і адпраўкі ў рэдакцыю.

КАРТКІ ПРЫМАЮЦЦА да 20 сакавіка (уключна). Розыгрыш будзе праводзіцца з удзелам, як і заўсёды, падпісчыкаў газеты «Звязда».

Імёны ўладальнікаў будуць апублікаваны на старонках газеты. Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі.

ВЫПІСВАЙЦЕ! ЧЫТАЙЦЕ! УДЗЕЛЬНІЧАЙЦЕ! ВЫЙГРАВАЙЦЕ!

Тэл./факс (0172) 268-27-79.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zvyazda.belpak.minsk.by. http://www.zvyazda-daily.minsk.by.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 84.119. Індэкс 63850.
Зак. № 1039.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12